

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O AZILU S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, travanj 2010.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona, sadržana je u odredbi članka 33. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj: 41/01.-pročišćeni tekst, 55/01.).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Područje azila, supsidijarne zaštite i privremene zaštite uređeno je Zakonom o azilu („Narodne novine“ broj: 79/07.), koji se primjenjuje od 1. siječnja 2008. godine; Pravilnikom o obrascima i zbirkama podataka u postupku azila („Narodne novine“ broj: 36/08., 46/08. i 10/09.), Pravilnikom o besplatnoj pravnoj pomoći u postupku azila („Narodne novine“ broj: 36/08.), Pravilnikom o smještaju tražitelja azila, azilanata, stranaca pod supsidijarnom zaštitom i stranaca pod privremenom zaštitom („Narodne novine“ broj: 36/08.), Pravilnikom o visini novčane pomoći tražiteljima azila, azilantima, strancima pod privremenom zaštitom i strancima pod supsidijarnom zaštitom („Narodne novine“ broj: 39/08.), Pravilnikom o sadržaju zdravstvenog pregleda tražitelja azila, azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom („Narodne novine“ broj: 39/08.), Pravilnikom o načinu provođenja programa i provjeri znanja tražitelja azila, azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom, radi pristupa obrazovnom sustavu Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj: 89/08.) i Odlukom o programu hrvatskog jezika, povijesti i kulture za tražitelje azila i azilante („Narodne novine“ broj: 129/09.).

Pored navedenog, područje azila regulirano je i Poslovníkom o radu Povjerenstva za azil („Narodne novine“ broj: 76/08.) kojim je propisan način rada i odlučivanja Povjerenstva za azil, Odlukom o troškovima smještaja u Prihvatišću za tražitelje azila („Narodne novine“ broj: 49/08.) kojom se utvrđuju troškovi smještaja u Prihvatišću te način njihovog obračuna i naplate i Kućnim redom Prihvatišća za tražitelje azila, kojim se uređuju pravila boravka tražitelja azila u Prihvatišću za tražitelje azila.

Od sredine kolovoza 2007. godine provodio se CARDS 2004 Twinning projekt „Reforma azila II“ koji je uspješno završen u svibnju 2009. godine. Partneri Ministarstvu unutarnjih poslova na projektu bili su Služba za imigraciju i naturalizaciju Kraljevine Nizozemske (IND) i Ured za imigraciju i državljanstva Republike Mađarske (OIN). Projekt se sastojao od tri komponente - usklađivanje zakonodavstva, unaprjeđenje postupka azila i izgradnja kapaciteta na području azila.

Tijekom projekta detaljno su analizirane odredbe važećeg zakonodavstva te je ocijenjeno da je pojedine odredbe Zakona potrebno mijenjati ili preciznije definirati kako bi se osiguralo da su sve odredbe u potpunosti usklađene s EU *acquisom*.

Glavne preporuke odnose se na poštivanje prava na pošteno suđenje i potrebu uspostave učinkovitog pravnog lijeka sukladno člancima 6. i 13. Europske konvencije o ljudskim pravima budući da Povjerenstvo za azil, kao drugostupanjsko tijelo u postupku azila nije sudsko tijelo pa nije u potpunosti u skladu s praksom Europskog suda za ljudska prava. Također, preporuke se odnose i na usklađivanje odredbi koje reguliraju ograničenje kretanja tražitelja azila sa člankom 5. Europske konvencije o ljudskim pravima, sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava i Direktivom Europskog Parlamenta i Vijeća 2008/115 EZ od 16. prosinca 2008. godine o zajedničkim standardima i postupcima u državama članicama za povratak nezakonitih migranata državljana trećih zemalja.

Preporuke su se odnosile i na terminološko i normativno usklađivanje pojedinih odredbi i definicija s europskom pravnom stečevinom.

U okviru predpristupnih pregovora Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj uniji, mjerilo za zatvaranje Poglavlja 24: Pravda, sloboda i sigurnost odnosi se na područje azila (*„Hrvatska treba osigurati pristup potpuno djelatnom postupku azila za sve državljane trećih država koji žele zatražiti međunarodnu zaštitu, u skladu s direktivama 2005/85/EZ, 2004/83/EZ i 2003/9/EZ, kao i s Dublin i Eurodac uredbama, uključujući uspostavu potpuno neovisnog tijela za žalbe i učinkovit pravni lijek.*).

Kako bi se mjerilo moglo ispuniti, osobito u dijelu koji se odnosi na *„potpuno neovisno tijelo za žalbe i učinkovit pravni lijek u postupku azila“*, potrebno je izmijeniti Zakonom propisan postupak po žalbi na odluke Ministarstva unutarnjih poslova, odnosno sastav i način rada Povjerenstva za azil koje je drugostupanjsko tijelo u postupku azila.

Također, tijekom praktične primjene navedenog Zakona uočeni su određeni nedostaci, kako sadržajni tako i normativni, koji se ovim Prijedlogom Zakona nastoje otkloniti.

Tako su Prijedlogom Zakona usuglašene odredbe članka 2. i članka 7. Zakona koje definiraju supsidijarnu zaštitu. Kako je svrha supsidijarne zaštite ispunjavanje odredbe članka 3. Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama odnosno zabrane mučenja, a uz to je najbolja praksa Europske unije pokazala da supsidijarna zaštita nije zaštita privremenog karaktera, kako se u početku smatralo. Stoga je ovim Prijedlogom Zakona predloženo da dozvola boravka za stranca pod supsidijarnom zaštitom traje tri godine.

Definicije supsidijarne zaštite, maloljetnika bez pratnje, rase, vjere, nacionalnosti, određene društvene skupine i političkog mišljenja usklađene su s Direktivom Vijeća 2004/83/EZ o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljanina treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili kao osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita. Također, s Direktivom 2004/83/EZ usklađene su odredbe o isključenju azila i supsidijarne zaštite, djelima proganjanja, pružateljima zaštite, načelu „sur place“ i dokaznom postupku. Propisano je da stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pravo na integraciju u hrvatsko društvo te je proširen opseg prava zdravstvene zaštite, prava na obrazovanje i rad stranaca pod supsidijarnom zaštitom.

Prijedlogom Zakona produžuje se period na koji će azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom biti osiguran smještaj s 12 mjeseci na dvije godine, budući je tijekom primjene važećeg Zakona o azilu uočeno da period od 12 mjeseci nije dovoljan da se azilant, odnosno stranac pod supsidijarnom zaštitom, integrira u hrvatsko društvo, odnosno u tom razdoblju navedene kategorije nisu u mogućnosti naučiti hrvatski jezik u dovoljnoj mjeri da bi mogli pronaći posao i samostalno se uzdržavati te osigurati smještaj.

Odredbe koje propisuju postupak odobravanja i prestanka azila ili supsidijarne zaštite usklađene su s Direktivom 2005/85/EZ, između ostalog usklađeni su: ubrzani postupak, postupak na granici ili tranzitnom prostoru, očito neutemeljeni zahtjevi te saslušanje tražitelja azila i mogućnost izostavljanja saslušanja.

Kako bi se ustanovilo jedno od osnovnih jamstava za tražitelje azila u postupku, pravo na efikasan pravni lijek iz članka 13. Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, što podrazumijeva donošenje odluke u razumnom roku od strane neovisnog tijela, Prijedlogom Zakona predložen je upravni sud kao drugostupanjsko tijelo u postupku azila.

Budući će novi Zakon o upravnim sporovima stupiti na snagu 1. siječnja 2012. godine, a nakon što se ispune potrebni preduvjeti kao što je infrastruktura, materijalna sredstva i administrativni kapaciteti, do početka rada novih upravnih sudova, Povjerenstvo za azil će nastaviti obavljati funkciju drugostupanjskog tijela u postupku azila, s izmijenjenim ustrojem, izborom i imenovanjem članova. Nadalje, Prijedlogom zakona propisano je osiguranje prostornih kapaciteta i način financiranja Povjerenstva.

Kako bi se ojačala neovisnost i učinkovitost, sastav Povjerenstva će se povećati za dodatnog člana i to iz redova sudske vlasti. Izbor novog člana Povjerenstva obavljat će Komisija za provedbu izbora članova i predsjednika Povjerenstva koju osniva Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske. Postupak rada Komisije nadgledat će predstavnik UNHCR-a. Na temelju rezultata izbora Komisija predlaže Vladi Republike Hrvatske imenovanje izabranog kandidata.

Prema odredbama važećeg Zakona, propisano je da pravo na besplatnu pravnu pomoć nema tražitelj azila „za kojeg se na temelju činjenica utvrđenih u prvostupanjskom postupku može procijeniti da nema uspjeha u postupku“. Budući da je ovaj uvjet teško utvrditi, a osim toga navedeni uvjet nije u skladu sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava, Prijedlogom Zakona propisano je da se navedeni uvjet briše iz odredbe članka 34. stavka 2.

Prijedlogom Zakona propisuje se da se zahtjev za azil uvijek podnosi na zapisnik, kako bi se osiguralo da će tražitelj azila imati priliku objasniti svoje razloge i u slučaju kada je izostavljeno saslušanje tražitelja azila.

Rok za žalbu je produžen na 15 dana te je usklađen s odredbama Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj: 47/09.), osim u slučaju kada je moguće odluku donijeti u ubrzanom postupku ili u postupku na granici.

Ograničenje kretanja tražiteljima azila je usklađeno s navedenim Direktivama, kao i presudama Europskog suda za ljudska prava te su odredbe o ograničenju kretanja usuglašene s odredbama Zakona o strancima.

Institut privremene zaštite je usklađen s Direktivom 2001/55/EZ, odnosno temeljitije je definiran postupak dodjeljivanja privremene zaštite te razlozi za prestanka privremene zaštite.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona, u 2010. godini, osigurana su sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske. Obzirom na mali broj osoba kojima je odobrena zaštita u Republici Hrvatskoj, smatra se da su financijska sredstva predviđena projekcijom državnog proračuna za 2011. i 2012. godinu dostatna te za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o azilu povećan je opseg određenih prava azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom. Tako je strancima pod supsidijarnom zaštitom omogućeno učenje hrvatskog jezika, povijesti i kulture, čime su izjednačeni s

azilantima. Nadalje, produženo je vrijeme osiguranja smještaja azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom s 12 mjeseci na dvije godine.

Do sada je u Republici Hrvatskoj zaštita odobrena za 22 osobe. Troškovi smještaja i socijalne skrbi osiguravaju se s pozicije Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, a troškovi školovanja te učenja hrvatskog jezika, povijesti i kulture s pozicije Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

IV. OBRAZLOŽENJE ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora predlaže se donošenje Zakona po hitnom postupku iz razloga što se radi o usklađivanju s pravnom stečevinom Europske unije iz Poglavlja 24 – „Pravda, sloboda i sigurnost“.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O AZILU

Članak 1.

U Zakonu o azilu („Narodne novine“, broj: 79/07.) u članku 2. stavku 1. podstavak 3. mijenja se i glasi:

„*Tražitelj azila* je stranac koji podnese zahtjev za azil o kojem nije donesena pravomoćna odluka.“.

Podstavak 5. mijenja se i glasi:

„*Azil* je zaštita kojom se ostvaruje ustavna odredba o pružanju utočišta strancu u Republici Hrvatskoj, na temelju odluke nadležnog tijela o udovoljavanju zahtjeva za azil, sukladno odredbi članka 4. ovoga Zakona.“.

Podstavak 6. mijenja se i glasi:

„*Supsidijarna zaštita* je zaštita koja se odobrava strancu sukladno odredbi članka 7. ovoga Zakona, a koji ne ispunjava uvjete za odobrenje azila.“.

Podstavak 7. mijenja se i glasi:

„*Privremena zaštita* je zaštita koja se odobrava strancu sukladno odredbi članka 83. ovoga Zakona.“.

Podstavak 8. mijenja se i glasi:

„*Zahtjev za azil* je zahtjev kojim stranac traži zaštitu u smislu članka 4. i članka 7. ovoga Zakona.“.

Podstavak 9. mijenja se i glasi:

„*Maloljetnik bez pratnje* je stranac mlađi od osamnaest godina, koji je ušao u Republiku Hrvatsku bez pratnje odrasle osobe odgovorne za njega sukladno zakonu ili običaju, sve dok se ne stavi pod skrb takve osobe, a uključuje i maloljetnike koji su ostali bez pratnje nakon što su ušli u Republiku Hrvatsku.“.

Podstavak 10. alineja 4. mijenja se i glasi:

„ – srodnik u ravnoj lozi, ukoliko se neosporno utvrdi da je živio u zajedničkom domaćinstvu s tražiteljem azila, azilantom, strancem pod supsidijarnom zaštitom ili strancem pod privremenom zaštitom.“.

Podstavak 12. mijenja se i glasi:

„*Prebivalište* je mjesto u kojem se azilant, odnosno stranac pod supsidijarnom zaštitom nastanio s namjerom da u njemu živi.“.

Podstavak 16. mijenja se i glasi:

„*Rasa* posebno podrazumijeva boju kože, podrijetlo te pripadnost određenoj etničkoj skupini.“.

Podstavak 17. mijenja se i glasi:

„*Vjera* posebno uključuje teistička, neteistička i ateistička uvjerenja, sudjelovanje ili nesudjelovanje u privatnim ili javnim formalnim vjerskim obredima, bilo samostalno ili u zajednici s drugima, druge vjerske obrede ili izražavanje vjere, ili oblike osobnog ili zajedničkog ponašanja koji se temelje na vjerskom uvjerenju ili iz njega proizlaze.“.

Podstavak 18. mijenja se i glasi:

„*Nacionalnost* posebno podrazumijeva pripadnost grupi ljudi koja je određena po svom kulturnom, etničkom ili jezičnom identitetu, zajedničkom zemljopisnom ili političkom podrijetlu ili odnosom sa stanovništvom neke druge zemlje, a može obuhvatiti i državljanstvo.“.

Podstavak 19. mijenja se i glasi:

„*Političko mišljenje* posebno uključuje mišljenje, stajalište ili uvjerenje o stvarima povezanih s potencijalnim vršiteljima proganjanja iz članka 10. ovoga Zakona te njihove politike ili metode, bez obzira je li tražitelj azila postupao po tom mišljenju, stajalištu ili uvjerenju.“.

Podstavak 20. mijenja se i glasi:

„*Određena društvena skupina* posebno uključuje članove koji imaju zajedničke urođene osobine ili zajedničko podrijetlo koje se ne može izmijeniti, odnosno karakteristike ili uvjerenja, u toj mjeri značajna za njihov identitet ili svijest da se te osobe ne smije prisiliti da ih se odreknu, a ta skupina ima poseban identitet u konkretnoj zemlji jer ju društvo koje ju okružuje smatra različitom. Ovisno o okolnostima u zemlji podrijetla, određena društvena skupina može označavati i skupinu koja se temelji na zajedničkim karakteristikama spolne orijentacije. Spolnom orijentacijom ne mogu se smatrati djela koja se smatraju kaznenim djelima sukladno zakonodavstvu Republike Hrvatske. Značajke vezane za spol mogu se uzeti u obzir, ali one same za sebe ne predstavljaju presumpciju postajanja razloga za proganjanje u smislu članka 4. ovog Zakona.“.

U podstavku 21. riječ: „općeg“ zamjenjuje se riječju: „proizvoljnog“.

Podstavak 22. mijenja se i glasi:

„*Sigurna zemlja podrijetla* je zemlja u kojoj je stranac boravio prije dolaska u Republiku Hrvatsku kao državljanin te zemlje ili osoba bez državljanstva s posljednjim uobičajenim boravištem u toj zemlji, ukoliko na temelju pravnog stanja, primjene propisa unutar demokratskog sustava kao i općenito političkih okolnosti proizlazi da u njoj u cijelosti i dosljedno ne postoje djela proganjanja iz članka 5. ovoga Zakona niti trpljenja ozbiljne nepravde u smislu podstavka 21. ovoga članka.“.

U stavku 2. iza riječi: „stanja“ dodaje se zarez i riječi: „između ostalog,“.

Članak 2.

U članku 5. stavku 1. riječi: „Osnovani strah od proganjanja u smislu članka 4. ovoga Zakona postoji ukoliko su djela proganjanja“ zamjenjuju se riječima: „Djela koja se smatraju proganjanjem iz razloga navedenih u članku 4. ovoga Zakona moraju biti“.

U stavku 2. iza riječi: „stavka 1.“ dodaje se zarez i riječi: „između ostalog,“.

Članak 3.

U članku 6. stavak 1. mijenja se i glasi:

“Azil se neće odobriti strancu ukoliko postoji opravdana sumnja da je počinio, poticao ili na drugi način sudjelovao u izvršenju:

1. zločina protiv mira, ratnog zločina ili zločina protiv čovječnosti utvrđenog odredbama međunarodnih akata,
2. teškog nepolitičkog kaznenog djela izvan Republike Hrvatske, a prije njegovog dolaska u Republiku Hrvatsku, uključujući i naročito okrutna postupanja čak i ako su počinjena s navodnim političkim ciljem,
3. kaznenih djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda, kao što je istaknuto u Preambuli i članku 1. i 2. Povelje Ujedinjenih naroda.“

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„Ukoliko zaštita ili pomoć iz stavka 2. ovoga članka prestane iz bilo kojeg razloga na koji stranac nije imao utjecaja, odobrit će mu se azil.“

Članak 4.

Članak 7. mijenja se i glasi:

„Članak 7.

Supsidijarna zaštita odobrit će se strancu koji ne ispunjava uvjete za odobrenje azila, a za kojeg postoje opravdani razlozi koji ukazuju da će se, ukoliko se vrati u zemlju podrijetla, suočiti sa stvarnim rizikom trpljenja ozbiljne nepravde i koji nije u mogućnosti, ili se zbog takvog rizika ne želi staviti pod zaštitu te zemlje.“

Članak 5.

Članak 8. mijenja se i glasi:

„Članak 8.

Supsidijarna zaštita neće se odobriti strancu ukoliko:

1. postoji opravdana sumnja da je počinio, poticao ili na drugi način sudjelovao u izvršenju:
 - zločina protiv mira, ratnog zločina ili zločina protiv čovječnosti utvrđenog odredbama međunarodnih akata,
 - teškog kaznenog djela,
 - kaznenih djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda, kao što je istaknuto u Preambuli i članku 1. i 2. Povelje Ujedinjenih naroda,
2. predstavlja opasnost za društvo i sigurnost Republike Hrvatske.“

Teškim kaznenim djelom u smislu stavka 1. točke 2. ovoga članka smatra se kazneno djelo za koje se prema zakonodavstvu Republike Hrvatske može izreći kazna zatvora u trajanju 5 godina i duže.

Supsidijarna zaštita neće se odobriti i strancu koji je počinio kazneno djelo prije ulaska u Republiku Hrvatsku za koje je u Republici Hrvatskoj propisana kazna zatvora, a koji je napustio zemlju podrijetla samo radi izbjegavanja kazne propisane u toj zemlji.

U svrhu zaštite nacionalne sigurnosti, u slučajevima postojanja opravdane sumnje koja upućuje na počinjenje dijela iz stavka 1. ovoga članka, nadležna sigurnosno-obavještajna agencija obaviti će razgovor s tražiteljem azila te dostaviti Ministarstvu svoje mišljenje.“

Članak 6.

Naslov iznad članka 9. i članak 9. mijenja se i glasi:

„Načelo „sur place“

Članak 9.

Osnovani strah od proganjanja ili stvarni rizik od trpljenja ozbiljne nepravde može se temeljiti na:

- događajima koji su se dogodili nakon što je tražitelj azila napustio zemlju podrijetla,
- aktivnostima tražitelja azila nakon što je napustio zemlju podrijetla, osobito kada se ustanovi da predstavljaju izražavanje i nastavak uvjerenja i orijentacije koje je imao u zemlji podrijetla.“.

Članak 7.

U članku 10. stavku 1. podstavku 3. riječi: „nedržavna tijela“ zamjenjuju se riječima: „nedržavni subjekti“.

Članak 8.

U članku 11. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Pružanje zaštite iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva poduzimanje odgovarajućih mjera u cilju sprječavanja proganjanja, odnosno trpljenja ozbiljne nepravde, između ostalog, primjenom učinkovitog pravnog sustava za otkrivanje, progon i kažnjavanje djela koja čine proganjanje ili ozbiljnu nepravdu i pristup tražitelja azila takvoj zaštiti.“.

Članak 9.

U članku 12. stavak 1. mijenja se i glasi:

„O zahtjevu za azil odlučuje Ministarstvo unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).“.

Stavak 2. briše se.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 2. riječ: „Povjerenstva“ zamjenjuje se riječju: „Ministarstva“.

Članak 10.

U članku 13. stavku 1. ispred riječi: „tijelo“ dodaju se riječi: „i nepristrano“.

Stavak 7. mijenja se i glasi:

„Sredstva za prostorne i administrativno-tehničke uvjete za rad Povjerenstva osiguravaju se iz državnog proračuna.“.

Članak 11.

U članku 14. stavak 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„Povjerenstvo čini predsjednik i pet članova.

Predsjednik i jedan član Povjerenstva imenuju se iz tijela državne uprave, jedan član imenuje se iz reda sveučilišnih nastavnika, dva iz tijela sudbene vlasti, a jedan član iz reda nevladinih udruga koje se bave promicanjem i zaštitom prava izbjeglica.“.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

„Prilikom povećanja broja članova Povjerenstva vodit će se računa da članovi koji su imenovani iz tijela državne uprave ne čine više od jedne trećine ukupnog broja članova Povjerenstva.“.

Članak 12.

U članku 15. stavku 2. riječi: „Vlada Republike Hrvatske“ zamjenjuju se riječima: „Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske“.

U stavku 3. iza riječi: „fakulteti za društvene znanosti“ dodaje se zarez i riječi: „tijela sudbene vlasti“.

Stavak 6. briše se.

Iza stavka 5. dodaju se novi stavci 6., 7., 8. i 9. koji glase:

„Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske osniva Komisiju za provedbu izbora predsjednika i članova Povjerenstva.

Rad Komisije može nadgledati jedan predstavnik UNHCR-a.

S kandidatima koji ispunjavaju formalne uvjete za imenovanje, Komisija će obaviti razgovore.

Komisija će predložiti Vladi Republike Hrvatske imenovanje predsjednika i članova Povjerenstva.“.

Članak 13.

U članku 16. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„Za člana Povjerenstva kojeg je predložilo tijelo sudbene vlasti imenovat će se osoba koja je položila pravosudni ispit i ima najmanje pet godina radnog iskustva u pravnoj struci.“.

Dosadašnji stavci 4., 5. i 6. postaju stavci 5., 6. i 7.

Članak 14.

U članku 17. stavku 3. riječ: „dva“ zamjenjuje se s riječju: „tri“.

Članak 15.

U članku 18. stavku 4. iza riječi: „sjednice“ dodaju se riječi: „vijeća i“.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

“Povjerenstvo odlučuje na sjednicama, u vijeću sastavljenom od tri člana. Odluke se donose većinom glasova članova vijeća.“.

Stavak 7. briše se.

Članak 16.

Naslov iznad članka 19. mijenja se i glasi:

„Naknade za rad Povjerenstva“

U članku 19. stavku 4. riječi: „s pozicije Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske“ brišu se.

Članak 17.

U članku 22. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Ministarstvo će obavijestiti tražitelja azila o načinu provođenja postupka za odobrenje azila, o pravima i obvezama koje ima u tom postupku te o mogućnosti dobivanja besplatne pravne pomoći i mogućnosti obraćanja predstavnicima UNHCR-a i drugih organizacija koje se bave zaštitom prava izbjeglica, na materinjem jeziku tražitelja azila ili na jeziku za koji se opravdano pretpostavlja da može komunicirati, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.“

Članak 18.

U članku 24. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Ukoliko je moguće, tražitelju azila će se, na njegov zahtjev, ili ako postoje posebni razlozi, osigurati prevoditelj istog spola.“

U stavku 3. riječi: „službenu tajnu“ zamjenjuju se riječima: „klasificirane podatke“.

Članak 19.

Naslov iznad članka 27. i članak 27. mijenja se i glasi:

„Nemogućnost samostalnog sudjelovanja u postupku

Članak 27.

Strancu koji izrazi namjeru za podnošenje zahtjeva za azil ili tražitelju azila, koji nije u mogućnosti shvatiti značenje postupka zbog privremenih ili trajnih duševnih smetnji ili bolesti, na prijedlog tijela koje vodi postupak i na temelju medicinske dokumentacije, nadležni centar za socijalnu skrb imenovat će posebnog skrbnika.“

Članak 20.

U članku 28. stavku 1. i 2. riječ: „Povjerenstvo“ zamjenjuje se riječima: „upravni sud“.

U stavku 3. riječ: „Povjerenstva“ zamjenjuje se riječima: „upravnog suda“.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„Nadležno tijelo neće prikupljati podatke o tražitelju azila od zemlje njegovog podrijetla, ukoliko bi takvi podaci mogli ugroziti fizički integritet tražitelja azila i članova njegove obitelji koji su zajedno s njim podnijeli zahtjev za azil, odnosno slobodu i sigurnost članova obitelji koji žive u zemlji podrijetla.“

Stavak 4. koji postaje stavak 5. mijenja se i glasi:

„Osobni i drugi podaci prikupljeni tijekom postupka azila, osobito činjenica da je zahtjev za azil podnesen, predstavljaju klasificirane podatke i neće se dostaviti zemlji podrijetla tražitelja azila ili drugim tijelima koja ne sudjeluju u postupku.“

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 6., riječi: „tražitelja azila kojem je postupak okončan“ zamjenjuju se riječima: „stranca čiji je zahtjev za azil okončan negativnom odlukom“.

Članak 21.

U članku 29. iza stavka 1. dodaju se stavci 2. i 3. koji glase:

„Tražitelj azila ima pravo i na informacije o pravima, obvezama i postupku azila sukladno članku 22. ovoga Zakona te pravo na isprave sukladno članku 76. ovoga Zakona.

U ostvarivanju prava iz stavka 1. ovoga članka, vodit će se računa o posebnim potrebama pripadnika ranjivih skupina ukoliko se individualnom procjenom utvrdi postojanje takvih potreba tražitelja azila.“.

Članak 22.

U članku 32. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Pravo iz stavka 1. ovoga članka tražitelju azila omogućit će se u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za azil, odnosno u roku od godine dana ako je na temelju individualne procjene utvrđeno da tražitelj azila ne poznaje hrvatski jezik dovoljno za pristup redovnoj nastavi.“.

Članak 23.

U članku 34. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Besplatna pravna pomoć obuhvaća:

- pomoć u sastavljanju tužbe i
- zastupanje pred upravnim sudom.“.

Stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3. i 4. koji postaju stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„Pomoć iz stavka 1. ovoga članka mogu pružati odvjetnici i pravnici iz udruga registriranih za pružanje pravne pomoći s kojima Ministarstvo sklopi ugovor.

Pravo na besplatnu pravnu pomoć ima tražitelj azila koji ne posjeduje dostatna novčana sredstva ili stvari veće vrijednosti.“.

Iza dosadašnjeg stavka 4. koji postaje stavak 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„U slučaju iz stavka 3. ovoga članka nadležno tijelo će u odluci po podnesenom pravnom lijeku tražitelja azila odrediti da troškove pravne pomoći snosi tražitelj azila.“.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

„Pravna pomoć iz stavka 1. ovoga članka pruža se na zahtjev tražitelja azila.

Stavak 7. briše se, a dosadašnji stavak 8. postaje stavak 7.

Članak 24.

U članku 37. stavak 2. briše se.

Članak 25.

U članku 38. stavci 5. i 6. brišu se.

Članak 26.

Članak 40. mijenja se i glasi:

„Članak 40.

Status azilanta, odnosno status stranca pod supsidijarnom zaštitom stječe se danom uručenja rješenja o odobrenju azila ili supsidijarne zaštite.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pravo na:

- boravak u Republici Hrvatskoj,
- smještaj,

- rad,
- zdravstvenu zaštitu,
- školovanje,
- slobodu vjeroispovijesti i vjerskog odgoja djece,
- besplatnu pravnu pomoć,
- socijalnu skrb,
- spajanje obitelji,
- održavanje jedinstva obitelji,
- pomoć pri integraciji u društvo.

U roku od 15 dana od dana odobravanja statusa Ministarstvo će, azilantu ili strancu pod supsidijarnom zaštitom, na jeziku za koji se opravdano pretpostavlja da može komunicirati, pružiti opće informacije o pravima i obvezama koje stječe odobrenjem azila ili supsidijarne zaštite.“.

Članak 27.

Članak 41. mijenja se i glasi:

„Članak 41.

Pravo boravka u Republici Hrvatskoj utvrđuje se rješenjem o odobrenju azila ili rješenjem o odobrenju supsidijarne zaštite, a dokazuje se osobnom iskaznicom za azilanta, odnosno iskaznicom stranca pod supsidijarnom zaštitom.“.

Članak 28.

U članku 42. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom osigurava se smještaj najduže dvije godine od dana izvršnosti odluke kojom se odobrava azil odnosno supsidijarna zaštita.“.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Nakon proteka roka iz stavka 1. ovoga članka, azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pravo na smještaj pod jednakim uvjetima kao i drugi stranac kojem je odobren boravak sukladno propisima kojima se regulira boravak stranca u Republici Hrvatskoj.“.

Članak 29.

Članak 43. mijenja se i glasi:

„Članak 43.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom može raditi u Republici Hrvatskoj bez radne ili poslovne dozvole.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ostvaruje pravo na stjecanje praktičnog radnog iskustva pod istim uvjetima kao i hrvatski državljanin.“.

Članak 30.

U članku 44. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu u istom opsegu kao i osiguranik obveznog zdravstvenog osiguranja u Republici Hrvatskoj.“.

Stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 3. koji postaje stavak 2. mijenja se i glasi:

„Troškovi zdravstvene zaštite osoba iz stavka 1. ovoga članka isplaćuju se iz državnog proračuna s pozicije ministarstva nadležnog za poslove zdravstva.“.

Članak 31.

U članku 45. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ostvaruje pravo na obrazovanje odraslih sukladno propisima kojima se regulira obrazovanje odraslih pod istim uvjetima kao i hrvatski državljanin.“.

Članak 32.

U članku 47. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Besplatna pravna pomoć azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom obuhvaća:

- pomoć u sastavljanju tužbe i
- zastupanje pred upravnim sudom u slučaju prestanka ili poništenja azila, odnosno supsidijarne zaštite.“.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„Pravo na besplatnu pravnu pomoć iz stavka 1. ima azilant ili stranac pod supsidijarnom zaštitom koji ne posjeduje dostatna novčana sredstva ili stvari veće vrijednosti.“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„Besplatnu pravnu pomoć iz stavka 1. ovoga članka mogu pružati odvjetnici i pravnici iz udruga registriranih za obavljanje pravne pomoći s kojima Ministarstvo sklopi ugovor.“.

Članak 33.

U članku 48. iza stavka 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

„Rješenje o odobrenju azila iz stavka 1. ovoga članka odnosno supsidijarne zaštite iz stavka 5. ovoga članka donosi tijelo koje odlučuje o zahtjevu za azil.“.

Članak 34.

U članku 49. riječi: „koji ne ostvaruje prihode, ne posjeduje imovinu, odnosno vlastita novčana sredstva te nema uzdržavatelja“ brišu se.

Članak 35.

Članak 50. mijenja se i glasi:

„Članak 50.

Radi uključivanja u hrvatsko društvo, azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom omogućit će se učenje hrvatskog jezika, povijesti i kulture.

Aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka provodi ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom obavezan je pohađati upisani tečaj hrvatskog jezika, povijesti i kulture.

U slučaju neispunjenja obveze iz stavka 3. ovoga članka, azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom nadoknadit će troškove tečaja.“.

Članak 36.

Naslov iznad članka 51. i članak 51. mijenja se i glasi:

„Jedinstvo obitelji i prava člana obitelji azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom

Članak 51.

Azilantu, odnosno strancu pod supsidijarnom zaštitom i članovima njegove obitelji koji zakonito borave u Republici Hrvatskoj osigurat će se jedinstvo obitelji.

Član obitelji azilanta, odnosno član obitelji stranca pod supsidijarnom zaštitom koji zakonito boravi u Republici Hrvatskoj ostvaruje ista prava kao i azilant, odnosno stranac pod supsidijarnom zaštitom, sukladno odredbama članka 41. do 50. ovoga Zakona.“

Članak 37.

U članku 52. stavku 1. podstavku 2. riječ: „boravište“ zamjenjuje se riječju: „prebivalište“.

Članak 38.

U članku 53. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Zahtjev za azil podnosi se usmeno na zapisnik uzimajući u obzir odredbe članka 54. ovoga Zakona.“

Članak 39.

Članak 54. mijenja se i glasi:

„Članak 54.

Po podnošenju zahtjeva za azil Ministarstvo će, što je prije moguće, saslušati tražitelja azila. Tražitelj azila dužan je za vrijeme saslušanja iznijeti sve činjenice i okolnosti koje su relevantne za njegov zahtjev, istinito odgovarati na sva pitanja koja su mu postavljena te priložiti sve dostupne dokaze kojima potkrepljuje svoj zahtjev, odnosno dati vjerodostojna i uvjerljiva obrazloženja svih razloga na kojima temelji svoj zahtjev.

Tražitelj azila dužan je osobno prisustvovati saslušanju bez obzira ima li zakonskog zastupnika te punomoćnika.

Ministarstvo će provesti saslušanje tražitelja azila i u odsustvu punomoćnika koji nije opravdao svoj nedolazak.

Ministarstvo može, radi utvrđivanja činjeničnog stanja, tražitelja azila saslušati više puta.

Tražitelju azila osigurat će se, ako je to moguće, voditelj postupka istog spola.

Podaci izneseni tijekom saslušanja predstavljaju klasificirane podatke.

O saslušanju se vodi zapisnik, a ukoliko je saslušanje tonski snimano, tražitelj azila može tijekom preslušavanja unijeti svoje ispravke i kraće nadopune u tonski zapis.

Saslušanje tražitelja azila može se izostaviti ako:

- se na temelju dostupnih dokaza može donijeti pozitivna odluka,
- saslušanje nije objektivno provedivo, posebice kada tražitelj azila nije sposoban ili nije u mogućnosti sudjelovati na saslušanju zbog trajnih okolnosti na koje sam ne može utjecati,
- postoje okolnosti iz članka 61. stavka 1. točke 2., 5., 6. i 8.

U slučaju iz stavka 9. podstavka 2. ovoga članka omogućit će se tražitelju azila ili njegovim srodnicama podnošenje dokaza i davanje izjava.“

Članak 40.

Članak 55. mijenja se i glasi:

„Članak 55.

Tražitelj azila dužan je priložiti svu raspoloživu dokumentaciju i iznijeti sve informacije koje se odnose na njegovu starosnu dob, obitelj, identitet, državljanstvo, zemlje prethodnog boravišta, prijašnje zahtjeve za azil, pravce putovanja, identifikacijske i putne isprave i razloge traženja zaštite.

Prilikom meritornog rješavanja zahtjeva, uključujući i slučajeve u kojima je izostavljeno saslušanje, Ministarstvo će razmotriti sve relevantne činjenice i okolnosti posebno uzimajući u obzir:

1. činjenice koje se odnose na zemlju podrijetla u vrijeme donošenja odluke o zahtjevu, uključujući zakone i propise te zemlje kao i način na koji se oni primjenjuju,
 2. relevantne izjave i dokaze iznesene od strane tražitelja azila uključujući i informaciju o tome je li tražitelj bio ili može biti izložen proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi,
 3. položaj i osobne okolnosti tražitelja azila, uključujući spol i dob, kako bi se na osnovu osobnih okolnosti tražitelja azila procijenilo predstavljaju li postupci i djela kojima je bio ili bi mogao biti izložen, proganjanje ili ozbiljnu nepravdu,
 4. jesu li aktivnosti tražitelja azila otkako je napustio zemlju podrijetla bile usmjerene stvaranju neophodnih uvjeta za podnošenje zahtjeva za azil, kako bi se procijenilo mogu li te aktivnosti izložiti tražitelja azila proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi ukoliko se vrati u tu zemlju,
 5. može li tražitelj azila dobiti učinkovitu zaštitu u drugom dijelu zemlje podrijetla, a od tražitelja se može razumno očekivati da ostane u tom dijelu zemlje,
 6. može li tražitelj azila dobiti zaštitu zemlje u kojoj bi mogao dokazati državljanstvo.
- Činjenica da je tražitelj azila već bio izložen proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi odnosno prijetnjama takvim proganjanjem ili nepravdom je ozbiljan pokazatelj postojanja osnovanog straha od proganjanja ili trpljenja ozbiljne nepravde, osim ako postoje opravdani razlozi za vjerovanje da se takvo proganjanje ili ozbiljna nepravda neće ponoviti.“.

Članak 41.

Članak 56. mijenja se i glasi:

„Članak 56.

Ministarstvo može donijeti odluku u ubrzanom postupku na temelju činjenica i okolnosti utvrđenih u postupku, ukoliko:

1. može donijeti pozitivnu odluku na temelju dostupnih dokaza,
 2. je zahtjev očito neutemeljen iz razloga navedenih u članku 61. ovoga Zakona.
- Protiv odluke donesene u ubrzanom postupku tražitelj azila može podnijeti tužbu upravnom sudu u roku od 8 dana od dana dostave odluke.
- Presudu o tužbi upravni sud donosi u roku od 15 dana od dana dostave spisa predmeta.
- Odredba stavka 1. točke 2. ovoga članka neće se primijeniti ako je zahtjev za azil podnio maloljetnik bez pratnje ili osoba sa smetnjama u psihičkom razvoju.“.

Članak 42.

U članku 57. stavku 1. točki 3. riječi: „zahtjev za“ brišu se.

Točka 4. briše se, a dosadašnje točke 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. postaju točke 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. i 11.

Članak 43.

Članak 58. mijenja se i glasi:

„Članak 58.

Zahtjev za azil odbit će se ako:

1. tražitelj azila ne ispunjava uvjete za odobrenje azila navedene u članku 4. i uvjete za odobrenje supsidijarne zaštite navedene u članku 7. ovoga Zakona,
2. postoji neki od razloga iz članka 6. i 8. ovoga Zakona.

Ukoliko nisu ispunjeni uvjeti za odobrenje azila sukladno članku 4. ovoga Zakona, Ministarstvo će po službenoj dužnosti utvrditi postojanje uvjeta za odobrenje supsidijarne zaštite.“.

Članak 44.

Članak 59. briše se.

Članak 45.

U članku 60. stavku 1. riječ: „zaključkom“ zamjenjuje se riječju: „rješenjem“, a točka 4. mijenja se i glasi:

„4. nakon individualne procjene utvrđeno da tražitelj azila dolazi iz sigurne treće zemlje gdje postoji veza između tražitelja azila i te zemlje, na temelju čega bi bilo razumno očekivati da se u nju vrati.“.

Stavci 4. i 5. brišu se.

Članak 46.

U članku 61. stavku 1. riječi: „Zahtjev za azil je očito neutemeljen ako“ zamjenjuju se riječima: „Neosnovan zahtjev za azil odbit će se u ubrzanom postupku kao očito neutemeljen ukoliko“.

Točka 3. mijenja se i glasi:

„3. je tražitelj azila doveo u zabludu Ministarstvo iznoseći lažne informacije bitne za ishod postupka, predočivši nevjerodostojne dokumente, skrivajući relevantne informacije ili sa zlom namjerom uništio isprave za utvrđivanje identiteta i/ili državljanstva, a koje bi mogle negativno utjecati na odluku,“.

U točki 8. točka se zamjenjuje zarezom te se dodaje nova točka 9. koja glasi:

„9. tražitelj azila predstavlja opasnost za nacionalnu sigurnost i javni poredak Republike Hrvatske.“.

Članak 47.

U članku 62. stavku 1. točki 4. riječi: „ili pokuš napustiti“ brišu se.

Stavak 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„Ukoliko je postupak azila obustavljen sukladno stavku 1. ovoga članka, a stranac podnese novi zahtjev za azil, u postupku povodom novog zahtjeva će se koristiti i činjenice odnosno okolnosti utvrđene u obustavljenom postupku.

Ukoliko je postupak azila obustavljen sukladno stavku 1. točki 4. ovoga članka, a stranac bude vraćen u Republiku Hrvatsku omogućit će mu se podnošenje novog zahtjeva za azil ili davanje pisane izjave da ne želi podnijeti novi zahtjev.“.

Stavci 4., 5. i 6. brišu se.

Članak 48.

U članku 63. stavku 1. podstavak 3. mijenja se i glasi:

„ – se dobrovoljno vrati i nastani u zemlji, koju je napustio ili izvan koje je boravio zbog straha od proganjanja,“.

U stavku 1. iza podstavka 4. briše se točka i dodaje novi podstavak 5. koji glasi:

„ – dobrovoljno, ponovno stekne svoje državljanstvo koje je prethodno izgubio.“.

U stavku 3. riječ: „Ministarstvo“ zamjenjuje se riječima: „nadležno tijelo“.

Stavci 4. i 5. brišu se.

Članak 49.

Članak 64. mijenja se i glasi:

„Članak 64.

Odluka o azilu bit će poništena ako:

- se naknadno utvrdi postojanje razloga iz članka 6. ovoga Zakona,
- se utvrdi da je stečen na temelju pogrešno predstavljenih ili izostavljenih činjenica, lažnim prikazivanjem bitnih činjenica i okolnosti, korištenjem krivotvorenih isprava i drugih dokumenata, a što je bilo odlučujuće za odobrenje azila, .
- azilant predstavlja opasnost za sigurnost Republike Hrvatske.

Prije poništenja azila, nadležno tijelo će upoznati azilanta o razlozima za poništenje te mu omogućiti da se usmeno ili pisano izjasni o razlozima zbog kojih azil ne bi trebalo poništiti. Osoba na koju se primjenjuje stavak 1. podstavak 3. ovoga članka, a koja se nalazi u Republici Hrvatskoj ima prava sukladno Ženevskoj konvenciji, osobito u odnosu na nediskriminaciju, slobodu vjeroispovijesti, pristup sudovima, obrazovanje, nekažnjavanje nezakonitog ulaska ili boravka, prisilno udaljenje i poštivanje načela „non refoulement“.“.

Članak 50.

Članak 65. mijenja se i glasi:

„Članak 65.

Supsidijarna zaštita prestat će kada okolnosti na temelju kojih je odobrena supsidijarna zaštita prestanu postojati ili se promijene do te mjere da daljnja zaštita nije više potrebna.

U slučaju iz stavka 1. nadležno tijelo će razmotriti je li promjena okolnosti tako značajne i stalne prirode da stranac pod supsidijarnom zaštitom više neće biti izložen stvarnom riziku od trpljenja ozbiljne nepravde.“.

Članak 51.

Članak 66. mijenja se i glasi:

„Članak 66.

Supsidijarna zaštita bit će poništena ako:

- se naknadno utvrdi postojanje razloga iz članka 8. ovoga Zakona,
- se utvrdi da je zaštita odobrena na temelju pogrešno iznesenih ili izostavljenih činjenica, lažnim prikazivanjem bitnih činjenica i okolnosti, korištenjem krivotvorenih isprava i drugih dokumenata, što je bilo odlučujuće za odobrenje statusa supsidijarne zaštite.“.

Članak 52.

Članak 67. mijenja se i glasi:

„Članak 67.

Strancu koji izrazi namjeru za podnošenje zahtjeva za azil na graničnom prijelazu, odnosno u tranzitnom prostoru zračne, morske luke ili luke unutarnjih voda, a ne ispunjava uvjete za ulazak u Republiku Hrvatsku propisane odredbama Zakona o strancima, neće se dopustiti ulazak ukoliko su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- na graničnom prijelazu odnosno tranzitnom prostoru strancu je osiguran adekvatan smještaj i prehrana,
- boravak stranca u tranzitnom prostoru ne prelazi rok od dvadeset osam dana od dana podnošenja zahtjeva za azil,
- zahtjev je očito neutemeljen ili se može riješiti u ubrzanom postupku.

Ukoliko u roku iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka ne bude donesena odluka kojom se rješava o zahtjevu, tražitelju azila dopustit će se ulazak u Republiku Hrvatsku radi provođenja postupka azila.

Strancu iz stavka 1. ovoga članka zaprimat će se zahtjev za azil što je moguće prije te će se odmah provesti saslušanje.

Protiv odluke donesene u postupku koji se provodi u smislu ovoga članka može se podnijeti tužba upravnom sudu u roku od 5 dana od dana dostave odluke.

Presudu o tužbi upravni sud donosi u roku od 5 dana od dana dostave spisa predmeta.

Ministarstvo će na zahtjev upravnog suda dostaviti spis predmeta u roku od 1 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Tražitelju azila iz stavka 3. ovoga članka osigurat će se zdravstvena zaštita, prevoditelj, a maloljetniku bez pratnje i skrbnik te pravo na osnovne informacije o pravima i obvezama u postupku.

Pristup punomoćnika ili predstavnika organizacije koja se bavi zaštitom prava izbjeglica tražitelju azila, osim UNHCR-a, može se privremeno ograničiti kada je to neophodno radi zaštite nacionalne sigurnosti i pravnog poretka Republike Hrvatske.“.

Članak 53.

Iza članka 67. dodaje se naslov i članak 67.a koji glasi:

„Rokovi za žalbu Povjerenstvu

Članak 67.a

Protiv odluke Ministarstva tražitelj azila, azilant, stranac pod supsidijarnom zaštitom i stranac pod privremenom zaštitom može izjaviti žalbu Povjerenstvu u roku od 15 dana od dana dostave odluke osim u slučaju iz članka 56. i 67. ovoga Zakona.

Protiv odluke donesene u postupku iz članka 56. i 67. ovoga Zakona može se izjaviti žalba Povjerenstvu u roku od 5 dana od dana dostave odluke.

Rješenje o žalbi iz stavka 2. Povjerenstvo donosi u roku od 8. dana od dana zaprimanja žalbe.“.

Članak 54.

U članku 68. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Povjerenstvo donosi odluku na temelju činjenica utvrđenih u prvostupanjskom postupku i tijekom saslušanja tražitelja azila.“.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„U drugostupanjskom postupku mogu sudjelovati i predstavnici Ministarstva kao stranka u postupku.“.

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Dosadašnji stavci 4., 5. i 6. brišu se.

Članak 55.

U članku 70. stavku 1. iza riječi „sporovima“ dodaje se zarez te riječi: „ako drugačije nije propisano ovim Zakonom“.

Iza stavka 1. dodaju se stavci 2. i 3. koji glase:

„Tužba upravnom sudu odgađa izvršenje rješenja osim u slučaju iz članka 74. ovoga Zakona. Upravni sud obavijestit će Ministarstvo o datumu uručenja odluke donesene protiv odluke Ministarstva.“.

Članak 56.

Iza članka 70. dodaje se članak 70.a koji glasi:

„Članak 70.a

Tražitelj azila, azilant, stranac pod supsidijarnom zaštitom i stranac pod privremenom zaštitom oslobođeni su snošenja troškova upravnog spora.“.

Članak 57.

Članak 74. mijenja se i glasi:

„Članak 74.

Tražitelju azila može se ograničiti kretanje iz razloga:

1. navedenih u članku 6. i 8. ovoga Zakona,
2. utvrđivanja identiteta,
3. sprječavanja širenja zaraznih bolesti,
4. sumnje da podnošenje zahtjeva za azil predstavlja prijevaru i zlouporabu postupka azila,
5. napuštanja ili pokušaja napuštanja Republike Hrvatske prije okončanja postupka,
6. sprječavanja dovođenja u opasnost života i imovine drugih osoba,
7. zaštite nacionalne sigurnosti i pravnog poretka Republike Hrvatske,

8. podnošenja zahtjeva za azil tijekom postupka prisilnog udaljenja u cilju onemogućavanja daljnjeg postupka prisilnog udaljenja.

Onemogućavanjem daljnjeg postupka prisilnog udaljenja iz točke 8. stavka 1. ovoga članka smatra se kada tražitelj azila podnosi zahtjev s očitom namjerom da odgodi prisilno udaljenje.

Kretanje se može ograničiti:

1. zabranom kretanja izvan Prihvatališta,
2. zabranom kretanja izvan određenog područja, ili
3. zabranom napuštanja određene adrese.

Tražitelju azila iz stavka 1. točke 5., 6., 7. i 8. ovoga članka i tražitelju azila koji se ne pridržava odredbi ovoga članka o ograničenju slobode kretanja, kretanje će se ograničiti smještajem u Prihvatni centar za strance.

Ograničenje kretanja smještajem u Prihvatni centar za strance, u slučajevima iz stavka 1. točke 5. i 8. ovoga članka neće se primjenjivati na ranjive skupine tražitelja azila.

Kretanje se ograničava najduže do 3 mjeseca, a iz opravdanih razloga može se produžiti za još 3 mjeseca.

Iznimno od stavka 6. ovoga članka, ograničenje kretanja iz razloga navedenih u stavku 1. točki 3. ovoga članka vrijedi dok za to postoje razlozi.

Ograničenje kretanja određuje rješenjem Ministarstvo.

Protiv rješenja iz stavka 8. ovoga članka tražitelj azila može podnijeti tužbu Upravnom sudu.

Odluku po tužbi o ograničenju kretanja Upravni sud donijet će nakon usmene rasprave u roku od 15 dana od dana dostave spisa predmeta.

Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.“.

Članak 58.

Naslov iznad članka 80. mijenja se i glasi

„Putna isprava za azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom“

U članku 80. stavku 1. riječi: „dvije godine“ zamjenjuju se riječima: „pet godina“.

Stavak 3. briše se.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„Strancu pod supsidijarnom zaštitom može se izdati putna isprava za stranca sukladno odredbama Zakona o strancima.“.

Članak 59.

U članku 81. stavku 1. riječi: „godinu dana i može se produžavati“ zamjenjuju se riječima: „tri godine“.

Članak 60.

Članak 83. mijenja se i glasi:

„Članak 83.

Privremena zaštita je zaštita hitnog i privremenog karaktera odobrena u izvanrednom postupku, u slučajevima masovnog priljeva ili predstojećeg masovnog priljeva raseljenih osoba iz trećih zemalja koji se ne mogu vratiti u zemlju svog podrijetla, osobito ako postoji rizik da zbog tog masovnog priljeva nije moguće učinkovito provesti postupak za odobrenje azila, radi zaštite interesa raseljenih osoba i drugih osoba koje traže zaštitu.

Raseljenim osobama iz stavka 1. ovoga članka smatraju se stranci koji su bili prisiljeni napustiti područje ili zemlju svog podrijetla, odnosno koji su bili evakuirani, posebice na poziv međunarodnih organizacija, a koji se ne mogu vratiti u trajne sigurne uvjete života zbog situacije koja prevladava u toj zemlji, uključujući osobe na koje se odnosi članak 1.A Ženevske konvencije, odnosno drugi međunarodni ili nacionalni akti kojima se omogućava međunarodna zaštita, osobito:

- osobe koje su napustile područje oružanih sukoba ili lokalnog nasilja,
- osobe koje su u ozbiljnoj opasnosti od, ili su bile žrtve, sustavnog ili općeg kršenja svojih ljudskih prava.

Masovni priljev iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na dolazak velikog broja raseljenih osoba koje potječu iz određene zemlje ili zemljopisnog područja, bez obzira na to je li njihov dolazak spontan ili organiziran.

Privremena zaštita odobrit će se na temelju odluke Vijeća Europske unije o postojanju masovnog priljeva raseljenih osoba.“.

Članak 61.

Naslov iznad članka 84. i članak 84. mijenja se i glasi:

„Trajanje privremene zaštite

Članak 84.

Privremenu zaštitu odobrava Ministarstvo na vrijeme od jedne godine.

Privremena zaštita može se automatski produžiti na vrijeme od šest mjeseci, ali ne duže od godinu dana.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka, privremena zaštita može se produžiti za još najviše godinu dana ukoliko Vijeće Europske unije donese odluku o produženju privremene zaštite.“.

Članak 62.

Članak 85. mijenja se i glasi:

„Članak 85.

Privremena zaštita neće se odobriti strancu ako:

1. postoji opravdana sumnja da je:
 - počinio zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti utvrđenog odredbama međunarodnih akata,
 - izvan Republike Hrvatske, prije odobravanja privremene zaštite, počinio, poticao, ili na drugi način sudjelovao u izvršenju teškog nepolitičkog kaznenog djela uključujući i naročito okrutno djelo čak i ako je počinjeno s navodnim političkim ciljem,
 - počinio kaznena djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda,
2. postoje osnovani razlozi na temelju kojih se stranac može smatrati prijetnjom za nacionalnu sigurnost,
3. stranac predstavlja društvenu opasnost nakon što je pravomoćno osuđen za osobito teško kazneno djelo za koje se prema zakonodavstvu Republike Hrvatske može izreći kazna zatvora u trajanju 5 godina i duže.“.

Članak 63.

Članak 86. mijenja se i glasi:

„Članak 86.

Strancu prestaje privremena zaštita:

- istekom najduljeg dopuštenog vremena trajanja privremene zaštite sukladno članku 84. ovoga Zakona,
- odlukom Vijeća Europske unije,
- ako mu je odobren azil, supsidijarna zaštita ili je ostvario pravo boravka u Republici Hrvatskoj temeljem odobrenog statusa sukladno zakonskim propisima o strancima ili državljanstvu,
- ako mu je, uz njegov pristanak, odobrena privremena zaštita od strane druge države koja primjenjuje Direktivu Vijeća 2001/55/EZ od 20. lipnja 2001. o minimalnim standardima za davanje privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba i o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica u prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba,
- ako uživa zaštitu, ima državljanstvo ili reguliran boravak u trećoj državi.“

Članak 64.

Članak 90. mijenja se i glasi:

„Članak 90.

Stranac pod privremenom zaštitom može raditi u Republici Hrvatskoj bez radne ili poslovne dozvole.“

Članak 65.

U članku 91. riječi: „i drugu neophodnu medicinsku pomoć“ zamjenjuju se riječima: „odgovarajuću medicinsku i drugu pomoć“.

Članak 66.

U članku 95. iza riječi: „produžavati“ dodaje se zarez i riječi: „a koja se smatra dozvolom boravka u Republici Hrvatskoj“.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 67.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovog Zakona dovršit će se prema odredbama ovog Zakona.

Članak 68.

Povjerenstvo imenovano sukladno odredbama Zakona o azilu (»Narodne novine«, broj: 79/07.) nastavlja s radom do 31. ožujka 2012. godine.

Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske će, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, objaviti javni poziv za izbor dodatnog člana Povjerenstva.

Vlada Republike Hrvatske imenovat će dodatnog člana Povjerenstva u roku od 60 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 69.

Odredbe članka 13. do 19. i članka 99. Zakona o azilu (»Narodne novine«, broj: 79/07.) te odredbe članka 54. ovoga Zakona koje se odnose na Povjerenstvo za azil, prestaju važiti 31. ožujka 2012. godine.

Odredba članka 53. ovoga Zakona prestaje važiti 31. prosinca 2011. godine.

Povjerenstvo je dužno riješiti žalbe na prvostupanjske odluke podnesene do 31. prosinca 2011. godine do 31. ožujka 2012. godine.

Članak 70.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim odredbi članka 9., članka 20. stavak 1. i 2., članka 23. stavak 1., članka 32. stavak 1., članka 41. u dijelu koji se odnosi na članak 56. stavak 2. i 3. Zakona o azilu (»Narodne novine«, broj: 79/07.), članka 52. u dijelu koji se odnosi na članak 67. stavak 4. i 5. Zakona o azilu (»Narodne novine«, broj: 79/07.), članka 55. stavka 2. i članka 56. ovoga Zakona, koje stupaju na snagu 01. siječnja 2012. godine.

Odredbe članka 1. stavak 4., članka 60., članka 61. i članka 63. ovoga Zakona stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa:

Zagreb, DD:MM:GGGG.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
, v. r.

Obrazloženje pojedinih odredbi

Člankom 1. – u odredbi članka 2 Zakona o azilu kojom se propisuje značenje pojedinih izraza koji se koriste u Zakonu izmijenjeni su na način da je preformulirana definicija tražitelja azila radi usklađivanja sa Zakonom o općem upravnom postupku, definicija azila je nomotehnički uređena, a definicija supsidijarne zaštite je usklađena s člankom 7. Zakona o azilu. Nadalje, usklađena je definicija privremene zaštite s Direktivom Vijeća 2001/55/EZ od 20. lipnja 2001. godine o minimalnim standardima za davanje privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba i o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica u prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba. Proširen je pojam zahtjeva za azil na način da u slučajevima propisanim Zakonom obuhvaća i supsidijarnu zaštitu s ciljem uvođenja jedinstvenog postupka. Propisano je da azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom imaju prebivalište umjesto boravišta iz razloga jer definicija boravišta je sadržajno odgovarala terminu prebivališta koje je propisano Zakonom o prebivalištu. Stoga je boravište zamijenjeno pojmom prebivalište koje je potrebno za ostvarivanje određenih prava azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom. Također, s Direktivom Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. godine o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljanina treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili kao osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita i o sadržaju dodijeljene zaštite usklađene su definicije maloljetnika bez pratnje, člana obitelji, rase, vjere, nacionalnosti, političkog mišljenja, određene društvene skupine i ozbiljne nepravde. Definicija sigurne zemlje podrijetla usklađena je s Direktivom Vijeća 2005/85/EZ od 01. prosinca 2005. godine o minimalnim standardima za postupke dodjeljivanja i oduzimanja izbjegličkog statusa u državama članicama. Kako bi se osigurala potpuna usklađenost definicija navedenih pojmova bilo je potrebno u cijelosti preuzeti definicije iz Direktiva.

Člankom 2. – u članku 5. važećeg Zakona izmijenjena je definicija djela proganjanja u skladu s Direktivom Vijeća 2004/83/EZ kako se ne bi poistovjećivao pojam osnovanog straha od proganjanja s djelima proganjanja. Osim toga, uvođenjem riječi između ostalog (inter alia) u stavak 2. osigurava se da propisana djela proganjanja nisu isključiva, što znači da se i neka druga djela mogu smatrati djelima proganjanja.

Člankom 3. – odredba članka 6. Zakona kojom se propisuju razlozi za isključenje iz azila usklađuje se s Direktivom Vijeća 2004/83/EZ i međunarodnim pravom. Pojedine razloge je bilo potrebno točnije implementirati u hrvatsko zakonodavstvo (instrumenti u akti, preciznije navesti u kojim se odredbama Povelje Ujedinjenih naroda nalaze ciljevi i načela Ujedinjenih naroda), dok je u slučaju počinjenja, poticanja ili sudjelovanja u počinjenju teškog nepolitičkog kaznenog dijela razloga za isključenje dodan bitan dio, odnosno da se to djelo dogodilo prije dolaska stranca u Republiku Hrvatsku. Također, stavak 3. usklađen je s Direktivom Vijeća 2004/83/EZ i s preliminarnom odlukom Suda pravde Europske unije od 4. ožujka 2010. godine u slučaju C-31/09. U važećem Zakonu je propisano da osoba kojoj prestane pomoć ili zaštita agencija Ujedinjenih naroda mora ispunjavati uvjete iz članka 4. Zakona. Međutim, prema navedenoj Direktivi i Ženevskoj konvenciji, propisano je da u tom slučaju osoba ipso facto stječe zaštitu. Uzimajući u obzir Direktivu i Ženevsku konvenciju, kao i preliminarnu odluku Suda pravde, propisano je da će se osobi kojoj prestane zaštita UN-a iz razloga na koje nije imala utjecaja odobriti azil, kako se ne bi uskratila zaštita osobama koje su već uživale zaštitu.

Člankom 4. – izmijenjena je odredba članka 7. važećeg Zakona kojom se propisuje supsidijarna zaštita radi potpunog usklađivanja s Direktivom Vijeća 2004/83/EZ. Iz tog

razloga je bilo potrebno propisati da će se supsidijarna zaštita odobriti strancu koji ne ispunjava uvjete za odobrenje azila, ukoliko postoje opravdani razlozi koji ukazuju da će se, ukoliko se vrati u zemlju podrijetla, suočiti sa stvarnim rizikom trpljenja ozbiljne nepravde i koji nije u mogućnosti, ili se zbog takvog rizika ne želi staviti pod zaštitu te zemlje. Konkretnu opasnost je bilo potrebno zamijeniti s opravdanim razlozima, jer se radi o različitim standardima dokazivanja. Konkretna opasnost predstavlja previsok standard dokazivanja dok Direktiva traži niži standard dokazivanja od onog propisanog važećim Zakonom.

Člankom 5. – odredba članka 8. važećeg Zakona kojom se propisuju razlozi za isključenje iz supsidijarne zaštite usklađuje se s Direktivom Vijeća 2004/83/EZ. Pojedine razloge je bilo potrebno točnije implementirati u hrvatsko zakonodavstvo (instrumenti u akti, preciznije navesti u kojim se odredbama Povelje Ujedinjenih naroda nalaze ciljevi i načela Ujedinjenih naroda). U stavku 3. je dodana riječ „samo“, kako bi se naglasilo da je isključenje stranca iz supsidijarne zaštite moguće ukoliko je on napustio zemlju podrijetla jedino radi izbjegavanja kazne. Obzirom hrvatsko zakonodavstvo nema definiciju teškog kaznenog djela koje je propisano kao jedan od razloga za isključenje supsidijarne zaštite, za provedbu ovog Zakona bilo je nužno definirati što se smatra teškim kaznenim djelom u smislu ovoga Zakona.

Člankom 6. – izmijenjen je članak 9. važećeg Zakona kojim je propisano načelo „sur place“ radi usklađivanja s Direktivom Vijeća 2004/83/EZ, obzirom je u važećem Zakonu bilo propisano da osoba može dobiti samo azil dok Direktiva propisuje mogućnost dobivanja azila ili supsidijarne zaštite.

Člankom 7. – izmijenjen je dio članka 10. važećeg Zakona koji se odnosi na počinitelje proganjanja ili ozbiljne nepravde tako što je pojam nadržavna tijela zamijenjen pojmom nadržavni subjekti. Pojam nadržavni subjekti je širi pojam od nadržavnih tijela te osim organiziranih skupina obuhvaća i pojedince kao moguće progonitelje, što je propisano Direktivom 2004/83/EZ.

Članak 8. – izmijenjen je dio članka 11. važećeg Zakona kojim se propisuju pružatelji zaštite, radi usklađivanja s Direktivom Vijeća 2004/83/EZ na način da su prošireni kriteriji za utvrđivanje učinkovite zaštite u zemlji podrijetla.

Člankom 9. – u članku 12. važećeg Zakona kojim se propisuju tijela nadležna za odlučivanje o zahtjevu predloženo je brisanje dijela odredbe koji se odnosi na nadležnost Povjerenstva za azil za odlučivanje o žalbama protiv odluka Ministarstva unutarnjih poslova, te je propisana nadležnost upravnog suda za odlučivanje u upravnom sporu protiv odluka Ministarstva unutarnjih poslova.

Člankom 10. – izmijenjen je članak 13. važećeg Zakona na način da je propisano da Povjerenstvo mora biti neovisno i nepristrano tijelo te da se prostorni i administrativno-tehnički uvjeti za rad Povjerenstva za azil osiguravaju iz državnog proračuna.

Člankom 11. – u članku 14. važećeg Zakona kojim se propisuje sastav Povjerenstva za azil proširen je sastav Povjerenstva, a dodatni član se imenuje iz tijela sudbene vlasti. Ujedno se propisuje da se prilikom povećanja Povjerenstva mora voditi računa da članovi iz tijela državne uprave ne čine više od jedne trećine ukupnog broja članova Povjerenstva radi osiguravanja veće neovisnosti i nepristranosti Povjerenstva.

Člankom 12. – mijenjaju se pojedine odredbe članka 15. važećeg Zakona kojim se propisuje postupak izbora i predlaganja za imenovanje predsjednika i članova Povjerenstva za azil.

Člankom 13. – dopunjen je članak 16. važećeg Zakona odnosno propisuju se uvjeti za imenovanje novog člana Povjerenstva za azil.

Člankom 14. – u odredbi članka 17. stavka 3. važećeg Zakona predloženo je povećanje broja članova Povjerenstva za azil koji mogu predložiti razrješenje predsjednika Povjerenstva za azil.

Člankom 15 - izmijenjen je članak 18. važećeg Zakona u dijelu kojim se propisuje način donošenja odluka po podnesenim žalbama protiv prvostupanijskih odluka. Propisano je da Povjerenstvo odlučuje na sjednicama, u vijeću sastavljenom od tri člana te da se odluke donose većinom glasova članova vijeća.

Članak 16. – izmijenjen je naslov članka 19. važećeg Zakona te je brisan dio stavka 4. kojim je propisano da se plaća predsjednika i naknade članova Povjerenstva za azil isplaćuju iz državnog proračuna s pozicije Ureda za ljudska prava kako bi se osigurala veća neovisnost, nepristranost i transparentnost rada Povjerenstva.

Člankom 17. – odredba članka 22. stavka 2. važećeg Zakona nomotehnički je uređena na način da je razjašnjeno na kojem jeziku će tražitelj azila dobiti informacije o postupku te njegovim pravima i obvezama.

Člankom 18. – izmijenjen je dio odredbe članka 24. važećeg Zakona kojom se propisuje da se tražitelju azila osigurava prevoditelj istog spola ako postoje posebni razlozi. Posebni razlozi trebaju biti takve prirode da bi sudjelovanje prevoditelja istog spola moglo utjecati na tražitelja azila i iznošenje svih relevantnih činjenica i okolnosti o kojima ovisi ishod postupka. Također, dio odredbe je usklađen sa Zakonom o tajnosti podataka.

Člankom 19. – izmijenjen je naslov i odredba članka 27. važećeg Zakona kojim se propisuje da će se osobi koja nije u mogućnosti samostalno sudjelovati u postupku imenovati posebni skrbnik. Navedena odredba je izmijenjena jer se u odredbi važećeg Zakona govori o poslovno nesposobnim tražiteljima azila što znači da bi takvoj osobi poslovna sposobnost trebala biti oduzeta u sudskom postupku. Prema odredbi članka 79. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima (»Narodne novine«, broj: 53/91. i 88/01.), hrvatski sudovi ne mogu oduzeti poslovnu sposobnost strancima. Obzirom da postoji određeni broj tražitelja azila koji nisu u mogućnosti samostalno sudjelovati u postupku, ovom je odredbom propisano da se takvoj osobi imenuje posebni skrbnik radi zaštite njihovih prava.

Člankom 20. – u članku 28. važećeg Zakona izmijenjena je odredba kojom se propisuju tijela koja imaju pravo prikupljati osobne podatke tražitelja azila. Propisano je da će osim Ministarstva unutarnjih poslova, od 1. siječnja 2012. godine, pravo na prikupljanje podataka imati i upravni sud u čijoj nadležnosti će biti odlučivanje o tužbama protiv odluka Ministarstva unutarnjih poslova. Dodan je novi stavak kojim se propisuje da je zabranjeno prikupljati podatke o tražitelju azila od njegove zemlje podrijetla radi zaštite tražitelja azila i njegove obitelji što je usuglašeno s Direktivom 2005/85/EZ. Iz tih razloga, propisano je da se podatak o činjenici da je osoba zatražila međunarodnu zaštitu kao i njeni osobni ili drugi prikupljeni podaci, ne smiju dostavljati zemlji podrijetla ili drugim tijelima koja ne sudjeluju u postupku. Odredba stavka 6. uređena je na način da je netočan pojam: „tražitelj azila kojom

je okončan postupak“ zamijenjen pojmom: „stranac čiji je zahtjev za azil okončan negativnom odlukom“.

Člankom 21. – izmijenjena je odredba članka 29. važećeg Zakona na način da su dodana dva nova stavka kojima je dodatno istaknuto da tražitelji azila imaju i pravo na informacije sukladno članku 22. i pravo na isprave sukladno članku 76. važećeg Zakona. Također, propisano je da će se pri ostvarivanju svih prava voditi računa o posebnim potrebama ranjivih skupina tražitelja azila. Navedene izmjene su bili potrebne radi usklađivanja s Direktivom 2003/9/EZ.

Člankom 22. – izmijenjena je odredba članka 32. važećeg Zakona radi usklađivanja s Direktivom 2003/9/EZ, na način da je propisano da se maloljetnim tražiteljima azila mora osigurati pristup školovanju u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za azil, odnosno u roku od godine dana ako se individualno procjeni da maloljetni tražitelj azila ne poznaje dovoljno hrvatski jezik za uključenje u redovnu nastavu. Naime, u važećem Zakonu nisu uzete u obzir individualne potrebe maloljetnika prilikom ostvarivanja prava na školovanje.

Člankom 23. – izmijenjen je članak 34. važećeg Zakona kojim se propisuje besplatna pravna pomoć tražiteljima azila odnosno izmijenjeno je tijelo pred kojim tražitelj azila ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, tko može pružiti istu te pod kojim uvjetima tražitelj azila nema pravo na besplatnu pravnu pomoć, obzirom će Upravni sud od 01. siječnja 2012. godine biti drugostupanjsko tijelo u postupku azila. Brisani je dio odredbe važećeg Zakona koji propisuje da pravo na besplatnu pravnu pomoć nema tražitelj azila za kojeg se na temelju činjenica utvrđenih u postupku može procijeniti da nema izgleda za uspjeh u postupku, budući je navedeni uvjet teško utvrditi, a što je još važnije nije u skladu sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava.

Člankom 24. – u članku 37. stavak 2. važećeg Zakona je brisan. Dio izbrisane odredbe kojom se propisuje da se tražitelju azila može ograničiti kretanje zbog nepoštivanja obveza propisanih člankom 37. Zakona o azilu, kao što su poštivanje Kućnog reda, surađivanje s nadležnim državnim tijelima, odazivanje na pozive Ministarstva, javljanja promjene adrese i podvrgavanje zdravstvenom pregledu, nije u skladu s EU acquisom i praksom Europskog suda za ljudska prava, obzirom da ograničenje kretanja nije dozvoljeno iz razloga navedenih u tom članku. Ostali dio odredbe je brisan jer je već u važećem Zakonu odredbom članka 106. predviđena kazna u slučaju nepoštivanja obveza.

Člankom 25. – brisane su odredbe članka 38. važećeg Zakona o pravnom lijeku stoga što će se od 1. siječnja 2012. godine protiv odluka Ministarstva unutarnjih poslova umjesto žalbi Povjerenstvu za azil podnositi tužbe upravnom sudu. Osim toga, svi rokovi za žalbu Povjerenstvu za azil propisani su odredbom članka 53. ovog Prijedloga zakona, nakon 1. siječnja 2012. godine rokovi za tužbu bit će određeni sukladno Zakonu o upravnim sporovima, stoga smo ih brisali.

Člankom 26. – izmijenjen je članak 40. važećeg Zakona tako da je točno definirano kada tražitelj azila stječe status azilanta odnosno status stranca pod supsidijarnom zaštitom. Nadalje, proširen opseg prava za strance pod supsidijarnom zaštitom u smislu da imaju i pravo na pomoć pri integraciji u društvo. Osim toga, propisano je da azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom imaju pravo na održavanje jedinstva obitelji što je jedno od temeljnih prava Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama. Kako bi osigurali

konzistentnost Zakona, odredba o pravu azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom na opće informacije o pravima i obvezama propisana u članku 47. važećeg Zakona implementirana je u ovaj članak.

Članakom 27. – izmijenjen je članak 41. važećeg Zakona propisivanjem načina dokazivanja prava na boravak kojeg je azilant ili stranac pod supsidijarnom zaštitom ostvario odobrenjem zaštite (osobna iskaznica azilanta odnosno iskaznica stranca pod supsidijarnom zaštitom).

Člankom 28. – u članku 42. važećeg Zakona, kojim se propisuje pravo na smještaj, prošireno je pravo na smještaj azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom s 12 mjeseci na dvije godine od dana izvršnosti odluke kojom se odobrava azil odnosno supsidijarna zaštita. Tijekom primjene važećeg Zakona o azilu uočeno je da period od 12 mjeseci nije dovoljan da se azilant, odnosno stranac pod supsidijarnom zaštitom, integrira u hrvatsko društvo, odnosno u tom razdoblju ove osobe nisu u mogućnosti naučiti hrvatski jezik u dovoljnoj mjeri da bi mogli pronaći posao i samostalno se uzdržavati te osigurati smještaj.

Člankom 29. – izmijenjena je odredba članka 43. važećeg Zakona na način da azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom imaju pravo na rad u Republici Hrvatskoj bez radne i poslovne dozvole. Direktiva 2004/83/EZ propisuje da azilanti moraju imati jednaka prava na rad kao i hrvatski državljani, a stranac pod supsidijarnom zaštitom podliježe ograničenjima vezanim za profesiju i javne usluge. Također je radi usklađivanja s navedenom Direktivom propisano da azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pravo na sjecanje praktičnog radnog iskustva kao i hrvatski državljanin.

Člankom 30. – u članku 44. važećeg Zakona, kojim se propisuje pravo na zdravstvenu zaštitu, izmijenjen je stavak 1. te je proširen opseg prava na zdravstvenu zaštitu stranca pod supsidijarnom zaštitom, radi usklađivanja s Direktivom 2004/83/EZ.

Člankom 31. - u članku 45. važećeg Zakona izmijenjen je stavak 2. tako što je osigurano da azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pristup obrazovanju odraslih, kao i hrvatski državljanin sukladno Zakonu o obrazovanju odraslih. Obrazovanje odraslih je dio jedinstvenog obrazovnog sustava te se obrazovanje odraslih koje je usko povezano s radom regulira ovom odredbom. Radi usklađivanja s Direktivom 2004/83/EZ, ovom odredbom je stranac pod supsidijarnom zaštitom izjednačen s azilantom u pogledu ostvarivanja prava na obrazovanje odraslih.

Člankom 32. – izmijenjena je odredba članka 47. stavka 1. važećeg Zakona kojom je propisana besplatna pravna pomoć azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom, odnosno izmijenjeno je tijelo pred kojim imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć obzirom će Upravni sud od 01. siječnja 2012. godine biti drugostupanjsko tijelo u postupku azila. Tko može pružati pravnu pomoć te pod kojim uvjetima azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć usklađeno je sa Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći i EU *acquisom*.

Člankom 33. – u članku 48. važećeg Zakona kojom je propisano pravo na spajanje obitelji, dodan je novi stavak kojim se propisuje da rješenje o odobrenju azila maloljetne djece azilanata, odnosno odobrenju supsidijarne zaštite djece stranca pod supsidijarnom zaštitom donosi tijelo koje odlučuje o zahtjevu za azil. Naime, važeći Zakon nije propisivao nadležnost za donošenje odluke o odobrenju zaštite maloljetne djece s članom obitelji koji ima odobrenu zaštitu.

Člankom 34 – izbrisan je dio odredbe članka 49. važećeg Zakona obzirom su ograničenja za ostvarivanje prava na socijalnu pomoć regulirana propisima koji reguliraju ostvarivanje prava na socijalnu pomoć hrvatskih državljana.

Člankom 35. – izmijenjen je članak 50. važećeg Zakona. Precizirano je da se pomoć u integraciji sastoji od omogućavanja učenja hrvatskog jezika, kulture i povijesti te je propisana nadležnost za provođenje aktivnosti uključivanja azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom u hrvatsko društvo.

Člankom 36. – izmijenjen je naslov iznad članka i članak 51. važećeg Zakona te je propisano da članovi obitelji stranca pod supsidijarnom zaštitom, kao i članovi obitelji azilanta, imaju ista prava kao azilanti odnosno, stranci pod supsidijarnom zaštitom. Direktiva 2004/83/EZ propisuje obvezu poštivanja načela jedinstva obitelji, što uključuje obvezu osiguranja istih prava članovima obitelji, kao i osobama kojima je odobrena zaštita.

Člankom 37. – izmijenjena je odredba članka 52. važećeg Zakona, obzirom je u članku 1. ovog Zakona pojam boravišta zamijenjen pojmom prebivalište. Stoga je azilant, odnosno stranac pod supsidijarnom zaštitom dužan prijaviti svoje prebivalište i promjenu adrese pod jednakim uvjetima kao i hrvatski državljani.

Člankom 38. – odredba članka 53. važećeg Zakona dopunjena je i izmijenjena te je propisana obveza da se zahtjev za azil podnosi usmeno na zapisnik, kako bi svaki tražitelj azila imao mogućnost izjasniti se o svim činjenicama i okolnostima vezanim za njegov zahtjev i u onim slučajevima kada ne postoji obveza saslušanja.

Člankom 39. – mijenja se odredba članka 54. važećeg Zakona radi usklađivanja s Direktivom 2005/85/EZ i kako bi se održala koherentnost i konzistentnost zakonskog izričaja. Ovim člankom u cijelosti je regulirano saslušanje tražitelja azila te je uz dosadašnje odredbe važećeg Zakona propisano i kada se saslušanje može izostaviti.

Člankom 40. – mijenja se odredba članka 55. važećeg Zakona radi usklađivanja s Direktivom 2004/83/EZ. Propisuje se obveza tražitelja azila da aktivno sudjeluje u postupku na način da je obvezan iznijeti sve podatke i priložiti sve raspoložive dokaze koji su relevantni za njegov zahtjev kako bi se podijelio teret dokazivanja između tražitelja azila i ovog Ministarstva.

Člankom 41. – izmijenjena je odredba članka 56. stavka 1. važećeg Zakona radi usklađivanja s Direktivom 2005/85/EZ te su propisani uvjeti i načini donošenja odluke u ubrzanom postupku na temelju činjenica i okolnosti utvrđenih u postupku. Protiv odluka Ministarstva unutarnjih poslova podnosi se tužba upravnom sudu u rokovima koji su kraći od rokova u redovnom postupku. U protivnom bi se izgubio smisao instituta ubrzanog postupka, čime bi se narušila i načela učinkovitosti i ekonomičnosti propisana Zakonom o općem upravnom postupku (članak 10.). Razlozi zbog kojih se zahtjev za azil može riješiti u ubrzanom postupku su takve prirode da se njihovim brzim rješavanjem u slučajevima pozitivnih odluka štiti interes pojedinca, odnosno nacionalni interes, kada se radi o zahtjevima kod kojih je očito da su neutemeljeni.

Člankom 42. – izmijenjena je odredba članka 57. važećeg Zakona. Odredba kojom je propisano donošenje odluke o produženju supsidijarne zaštite je brisana, obzirom je u

Direktivi 2004/83/EZ propisano da se supsidijarna zaštita ne odobrava na određeni razdoblje, iz čega proizlazi da se ne može vremenski ograničiti.

Člankom 43. – odredba članka 58. stavka 1. točke 1. važećeg Zakona izmijenjana je budući zahtjev za azil obuhvaća i supsidijarnu zaštitu. Iz istog razloga izmijenjena je i točka 2. te su dodani razlozi za odbijanje zahtjeva za azil ako postoje razlozi za isključenje supsidijarne zaštite. Također su brisane odredbe točke 3. obzirom su razlozi za odbijanje zahtjeva za azil navedeni u toj točki već sadržani u odredbi točke 1. Osim toga, prilikom procjene činjenica i okolnosti uzima se u obzir može li tražitelj azila dobiti učinkovitu zaštitu u drugom dijelu zemlje podrijetla. Točka 4. je brisana jer nije bilo potrebno ponovno normirati odbijanje očito neutemeljenih zahtjeva koji su već regulirani odredbama o ubrzanom postupku. Brisana je i točka 5. koja propisuje da će se zahtjev odbiti ukoliko tražitelj azila predstavlja opasnost za sigurnost Republike Hrvatske, jer nije u skladu s Direktivom 2005/85/EZ.

Članak 44. - briše se odredba članka 59. važećeg Zakona jer je odbijanje supsidijarne zaštite propisano izmijenjenim člankom 58. Prijedloga Zakona.

Člankom 45 – odredba članka 60. važećeg Zakona izmijenjena je radi usuglašavanja s novim Zakonom o općem upravnom postupku na način da je umjesto zaključka propisano donošenje rješenja. Prijedlogom izmjena Zakona o azila, u točki 4. ovoga članka je propisano da se tek nakon individualne procjene može utvrditi da tražitelj azila dolazi iz sigurne treće zemlje, a što je u skladu s Direktivom 2005/85/EZ.

Člankom 46. – izmijenjena je odredba članka 61. važećeg Zakona u cilju potpunog usklađivanja s Direktivom 2005/85/EZ.

Člankom 47. - brisan je dio odredbe članka 62. stavka 1. točke 4. važećeg Zakona koji propisuje mogućnost obustave postupaka zbog pokušaja napuštanja Republike Hrvatske bez prethodnog utvrđivanja prijeti li strancu povratkom u zemlju podrijetla proganjanje ili ozbiljna nepravda. Ukoliko bi se iz tog razloga obustavio postupak bez utvrđivanja činjeničnog stanja stranac bi mogao biti izložen proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi. U svrhu usuglašavanja s Direktivom 2005/85/EZ dodana su dva nova stavka. Također, propisano je da se strancu koji bude vraćen u Republiku Hrvatsku sukladno Uredbi 343/2003/EZ ili bilateralnim ugovorima mora omogućiti podnošenje novog zahtjeva za azil, ako je po prethodnom zahtjevu postupak obustavljen, ili davanje pisane izjave da ne želi podnijeti novi zahtjev. Propisano je da će se nakon što je prethodni postupak obustavljen, u novom zahtjevu za azil koristiti i činjenice odnosno okolnosti utvrđene u obustavljenom postupku, radi sprječavanja zlouporabe postupka i poštivanja načela ekonomičnosti postupka.

Člankom 48. – brisane su odredbe članka 63. važećeg Zakona o pravnom lijeku stoga što će se od 1. siječnja 2012. godine protiv odluka Ministarstva unutarnjih poslova umjesto žalbi Povjerenstvu za azil podnositi tužbe upravnom sudu. Osim toga, svi rokovi za žalbu Povjerenstvu za azil propisani su odredbom članka 53. ovog Prijedloga zakona, nakon 1. siječnja 2012. godine rokovi za tužbu bit će određeni sukladno Zakonu o upravnim sporovima, stoga smo ih brisali. Radi usklađivanja s Direktivom 2004/83/EZ dodan je novi razlog za prestanak azil te je razjašnjen razlog za prestanak iz podstavka 3.

Člankom 49. – izmijenjene su odredbe članka 64. važećeg Zakona kojima se propisuje poništenje azila, radi usklađivanja s Direktivom 2004/83/EZ.

Člankom 50. – izmijenjene su odredbe članka 65. važećeg Zakona kojima se propisuje prestanak supsidijarne zaštite, radi usklađivanja s Direktivom 2004/83/EZ. Također, izbrisan je dio odredbe o pravnom lijeku stoga što će se od 1. siječnja 2012. godine protiv odluka Ministarstva unutarnjih poslova umjesto žalbi Povjerenstvu za azil podnositi tužbe upravnom sudu.

Člankom 51. - izmijenjene su odredbe članka 66. važećeg Zakona kojima se propisuje poništenje supsidijarne zaštite, radi usklađivanja s Direktivom 2004/83/EZ. Također, izbrisan je dio odredbe o pravnom lijeku stoga što će se od 1. siječnja 2012. godine protiv odluka Ministarstva unutarnjih poslova umjesto žalbi Povjerenstvu za azil podnositi tužbe upravnom sudu. Osim toga svi rokovi za žalbu Povjerenstvu za azil propisani su odredbom članka 53. ovoga Prijedloga zakona.

Člankom 52. – izmijenjene su odredbe članka 67. važećeg Zakona, kojima se propisuje postupak na granici ili u tranzitnom prostoru, radi usklađivanja s Direktivom 2005/85/EZ. Skraćen je rok boravka stanca u tranzitnom prostoru s trideset na dvadeset osam dana obzirom da Direktiva 2005/85/EZ propisuje da postupak i boravak stranca u tranzitnom prostoru može trajati najduže četiri tjedna. Ako se u tom roku ne okonča postupak, tražitelju azila će se dopustiti ulazak u Republiku Hrvatsku radi provođenja redovnog postupka. Skraćeni su rokovi za podnošenje tužbe upravnom sudu i donošenje odluke po tužbi kako bi se postupak mogao provesti u navedenom roku boravka stranca u tranzitnom prostoru.

Člankom 53. – u tekst važećeg Zakona dodana je nova odredba članka 67a. kojom su propisani rokovi za podnošenje žalbe Povjerenstvu za azil koje prestaje s radom 31. ožujka 2012. godine.

Člankom 54. – izmijenjena je odredba članka 68. kojom je propisan postupak pred Povjerenstvom za azil, kako bi se osigurao učinkovit pravni lijek u skladu s pravnom stečevinom Europske unije.

Člankom 55. – izmijenjena je odredba članka 70. važećeg Zakona, o postupku pred upravnim sudom koji od 1. siječnja 2012. godine postaje drugostupanjsko tijelo u postupku azila. Propisano je da tužba upravnom sudu odgađa izvršenje rješenja kako bi se osigurao učinkovit pravni lijek u skladu s pravnom stečevinom Europske unije.

Člankom 56. – dodana je nova odredba članka 70a. kojom su tražitelji azila, azilanti te stranci pod supsidijarnom i privremenom zaštitom oslobođeni snošenja troškova postupka pred upravnim sudom kako bi se osiguralo pravo na pošteno suđenje u skladu s pravnom stečevinom Europske unije.

Člankom 57. – izmijenjene su odredbe članka 74. Zakona o ograničenju kretanja te su usuglašene sa Zakonom o strancima, Direktivom 2008/115/EZ, Direktivom 2005/85/EZ i Direktivom 2003/9/EZ. Kretanje ranjivih skupina tražitelja azila neće se ograničiti smještajem u Prihvatni centar za strance u slučaju napuštanja ili pokušaja napuštanja Republike Hrvatske prije okončanja postupka ili podnošenja zahtjeva za azil tijekom postupka prisilnog udaljenja. Odredbe prema kojima se tražiteljima azila može ograničiti kretanje smještajem u Prihvatni centar za strance proširene su na slučajeve zaštite nacionalne sigurnosti i pravnog poretka Republike Hrvatske ili podnošenja zahtjeva za azil tijekom postupka prisilnog udaljenja u cilju onemogućavanja daljnjeg postupka prisilnog udaljenja. Propisano da će upravni sud

donijeti odluku po tužbi o ograničenju kretanja nakon provedene usmene rasprave u roku 15 dana od dana dostave spisa predmeta.

Člankom 58. – izmijenjena je odredba članka 80. važećeg Zakona radi usklađivanja s Direktivom 2004/83/EZ. Isto tako, rok važenja putne isprave za azilanta produžen je na 5 godina, obzirom da se biometrijska putovnica uvodi i za ovu kategoriju osoba. Naime, dosadašnja putna isprava za azilante ne zadovoljava ICAO standarde koji se odnose na zaštitne elemente.

Člankom 59. – izmijenjena je odredba članka 81. važećeg Zakona radi toga da se rok valjanosti iskaznice stranca pod supsidijarnom zaštitom usuglasi s rokom na koji se odobrava dozvola boravka stranca pod supsidijarnom zaštitom.

Člancima 60. do 63. – izmijenjene su odredbe članaka 83. do 86. važećeg Zakona radi usklađivanja instituta privremene zaštite s Direktivom 2001/55/EZ. Odluku o postojanju potrebe odobravanja privremene zaštite i postojanju masovnog priljeva raseljenih osoba donosi Vijeće Europske unije. Stoga, odredbe koje se odnose na donošenje odluka Vijeća Europske unije stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Člancima 64. do 66. – izmijenjene su odredbe članaka 90., 91. i 95. važećeg Zakona radi usklađivanja s Direktivom 2001/55/EZ, odnosno propisano je da stranci pod privremenom zaštitom mogu raditi bez radne ili poslovne dozvole, da ranjive skupine navedenih stranaca imaju pravo na odgovarajuću medicinsku i drugu pomoć te da se iskaznica smatra dozvolom boravka.

Člankom 67. – propisano je da će se postupci koji su započeti prije stupanja na snagu ovog Zakona dovršiti prema odredbama ovoga Zakona.

Člankom 68. – propisano je da Povjerenstvo za azil imenovano sukladno odredbama važećeg Zakona o azilu nastavlja s radom do 31. ožujka 2012. godine, te su propisani rokovi za postupak imenovanja dodatnog člana Povjerenstva.

Člankom 69. – propisano je da odredbe koje se odnose na Povjerenstvo za azil prestaju važiti 31.03.2012. godine te nadležnost Povjerenstva za rješavanje žalbi zaprimljenih do 31.12.2011. godine. Povjerenstvo je dužno sve žalbe riješiti do 31. ožujka 2012. godine.

Člankom 70. – propisuje se stupanje Zakona na snagu, te odgađa primjena odredbi kojima se propisuje nadležnost upravnog suda kao drugostupanjskog tijela u postupku azila.

V. TEKST ODREDBA ZAKONA KOJE SE MIJENJAU ODNOSNO DOPUNJUJU

ZAKON O AZILU („Narodne novine“, broj: 79/07.)

Značenje izraza u ovom Zakonu

Članak 2.

Pojedini izrazi, u smislu ovoga Zakona, imaju sljedeće značenje:

Stranac je osoba koja nema hrvatsko državljanstvo i osoba bez državljanstva.

Izbjeglica je stranac koji se ne nalazi u zemlji svog državljanstva te se zbog osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja, ne može ili se zbog tog straha ne želi staviti pod zaštitu te zemlje, odnosno osoba bez državljanstva koja se nalazi izvan zemlje uobičajenog boravišta, a koja se ne može ili se zbog osnovanog straha ne želi vratiti u tu zemlju.

Tražitelj azila je stranac koji podnese zahtjev za azil o kojemu nije donesena konačna odluka.

Azilant je stranac kojemu je odobren azil na temelju odredaba ovoga Zakona.

Azil je zaštita kojom se ostvaruje ustavna odredba o pružanju utočišta strancu u Republici Hrvatskoj na temelju rješenja Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu:

Ministarstvo) o udovoljavanju zahtjeva za azil, sukladno odredbi članka 4. ovoga Zakona.

Supsidijarna zaštita je zaštita koja se odobrava strancu koji ne ispunjava uvjete za azil, a za kojeg se opravdano vjeruje da bi povratkom u zemlju podrijetla bio izložen trpljenju ozbiljne nepravde i koji stoga nije u mogućnosti ili ne želi zatražiti zaštitu te zemlje.

Privremena zaštita je zaštita koja se odobrava strancima koji u velikom broju dolaze u Republiku Hrvatsku iz zemlje u kojoj je zbog rata ili njemu sličnog stanja, općeg nasilja ili unutarnjih sukoba došlo do kršenja ljudskih prava, ako ih zemlja podrijetla nije spremna ili nije u mogućnosti zaštititi te ukoliko zbog velikog broja osoba nije moguće učinkovito provesti postupak za odobrenje azila u interesu svih osoba koje traže zaštitu.

Zahtjev za azil je zahtjev kojim stranac traži zaštitu u smislu članka 4. ovoga Zakona.

Maloljetnik bez pratnje je stranac koji nije navršio osamnaest godina života, a ušao je u Republiku Hrvatsku bez pratnje zakonskog zastupnika ili je nakon ulaska ostao bez te pratnje.

Članom obitelji, ukoliko je ta obitelj već postojala u zemlji podrijetla tražitelja azila, azilanta, stranca pod supsidijarnom zaštitom i stranca pod privremenom zaštitom, smatra se:

- bračni ili izvanbračni drug prema važećim propisima Republike Hrvatske koji uređuju obiteljske odnose,
- maloljetno dijete koje nije zasnovalo vlastitu obitelj i ovisno je o roditeljima, bez obzira je li rođeno u braku, izvan braka ili je posvojeno,
- roditelj ili drugi zakonski zastupnik maloljetnog tražitelja azila, azilanta, stranca pod supsidijarnom zaštitom ili stranca pod privremenom zaštitom,
- srodnik u ravnoj lozi, ukoliko se nesporno utvrdi da je živio u zajedničkom domaćinstvu s azilantom, strancem pod supsidijarnom zaštitom ili strancem pod privremenom zaštitom.

Ranjive skupine su poslovno nesposobne osobe, maloljetnici, starije i nemoćne osobe, teško bolesne osobe, osobe s invaliditetom, trudnice, samohrani roditelji s maloljetnom djecom te žrtve mučenja, silovanja ili drugog psihičkog, fizičkog i seksualnog nasilja.

Boravište je mjesto u kojem se azilant, odnosno stranac pod supsidijarnom zaštitom nastanio s namjerom da u njemu živi.

Prihvatilište za tražitelja azila (u daljnjem tekstu: Prihvatilište) je objekt koji služi

kolektivnom smještaju tražitelja azila.

Putna isprava za azilanta je putna isprava za izbjeglice propisana Konvencijom o statusu izbjeglica iz 1951. godine (u daljnjem tekstu: Konvencija iz 1951.).

Zemlja podrijetla je zemlja čije državljanstvo ima stranac ili zemlja u kojoj je osoba bez državljanstva imala svoje ranije uobičajeno boravište. Ako stranac ima više od jednog državljanstva, zemlja podrijetla je svaka zemlja čije državljanstvo ima.

Rasa podrazumijeva boju kože, podrijetlo te pripadnost određenoj etničkoj skupini.

Vjera podrazumijeva izražavanje vjerskih ili ateističkih uvjerenja samostalno ili u zajednici te obuhvaća aktivnosti koje se temelje na religijskom uvjerenju, kao i odbijanje sudjelovanja u tim aktivnostima.

Nacionalnost podrazumijeva pripadnost grupi ljudi koja je određena po svom kulturnom, etničkom ili jezičnom identitetu, zajedničkom zemljopisnom ili političkom podrijetlu ili odnosom sa stanovništvom neke druge države, a može obuhvatiti i državljanstvo.

Političko mišljenje podrazumijeva izražavanje mišljenja ili uvjerenja koja su različita od mišljenja ili uvjerenja stranke ili organizacije koja kontrolira državu ili važan dio državnog područja, odnosno drugih počinitelja proganjanja iz članka 10. ovoga Zakona, bez obzira je li tražitelj azila postupao ili nije po tom mišljenju ili uvjerenju.

Određena društvena skupina podrazumijeva osobe iz iste sredine, istih običaja ili istog društvenog položaja. Članovi te skupine dijele uvjerenja na kojima se temelji njihov identitet ili svijest te ih se ne žele odreći. Skupina mora imati poseban identitet u relevantnoj zemlji te se razlikovati od društva koje ju okružuje. Ovisno o okolnostima u zemlji podrijetla, određena društvena skupina može značiti i skupinu koja se temelji na zajedničkim karakteristikama spolne orijentacije.

Ozbiljna nepravda podrazumijeva prijetnju smrtnom kaznom ili smaknućem, mučenje, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje te ozbiljnu i individualnu prijetnju životu zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.

Sigurna zemlja podrijetla je zemlja u kojoj je stranac boravio prije dolaska u Republiku Hrvatsku kao državljanin te zemlje ili osoba bez državljanstva s posljednjim uobičajenim boravištem u toj zemlji te je u njoj siguran od proganjanja iz razloga navedenih u članku 4. ovoga Zakona i od trpljenja ozbiljne nepravde, a karakterizira je poštivanje ljudskih prava, demokratski poredak, pravna sigurnost i politička stabilnost.

Sigurna treća zemlja je zemlja u kojoj je stranac boravio prije dolaska u Republiku Hrvatsku, pod uvjetom da je u njoj siguran od proganjanja iz razloga navedenih u članku 4. ovoga Zakona i od trpljenja ozbiljne nepravde, uključujući poštivanje načela iz članka 3. ovoga Zakona te je u njoj u mogućnosti dobiti azil.

Procjena je li neka zemlja sigurna zemlja podrijetla temeljit će se na izvješćima Ureda visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (u daljnjem tekstu: UNHCR), Vijeća Europe, država Europske unije i relevantnih međunarodnih organizacija, a prilikom procjene stanja uzet će se u obzir:

1. relevantni zakoni i propisi zemlje podrijetla i način njihove primjene,
 2. poštivanje prava i sloboda utemeljenih u Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima te Konvenciji protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja,
 3. poštivanje zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja prema Konvenciji iz 1951.,
 4. postojanje učinkovitog sustava pravnih lijekova protiv kršenja navedenih prava i sloboda. Prilikom procjene je li neka zemlja sigurna treća zemlja, osim uvjeta iz stavka 2. točke 1. do 4. ovoga članka, uzet će se u obzir i postojanje efikasnog sustava azila u toj zemlji.
- Vlada Republike Hrvatske utvrđuje listu sigurnih zemalja podrijetla i sigurnih trećih zemalja te ih objavljuje u »Narodnim novinama«.

Vlada će revidirati navedene liste kada se promijene uvjeti koji određuju zemlju kao sigurnu zemlju podrijetla ili sigurnu treću zemlju.

Djela proganjanja

Članak 5.

Osnovani strah od proganjanja u smislu članka 4. ovoga Zakona postoji ukoliko su djela proganjanja:

1. dovoljno ozbiljna po svojoj prirodi ili ponavljanju da predstavljaju ozbiljno kršenje osnovnih ljudskih prava, osobito prava koja ne mogu biti ograničena prema članku 15. stavku 2. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, odnosno ako predstavljaju
2. skup različitih mjera, uključujući i kršenje ljudskih prava, koje su dovoljno ozbiljne da, u cjelini, mogu utjecati na pojedinca na način iz točke 1. ovoga stavka.

Djela proganjanja iz stavka 1. ovoga članka mogu biti:

1. fizičko ili mentalno nasilje, uključujući i seksualno nasilje,
2. zakonske, administrativne, policijske i/ili sudske mjere koje su diskriminirajuće ili koje se provode na diskriminirajući način,
3. sudski progon ili kažnjavanje koje je nerazmjerno ili diskriminirajuće,
4. uskraćivanje sudske pomoći,
5. sudski progon ili kažnjavanje radi odbijanja obavljanja vojne službe prilikom sukoba, kada bi obavljanje vojne službe uključivalo kaznena djela ili radnje koje potpadaju pod razloge isključenja navedene u članku 6. i 8. ovoga Zakona,
6. djela koja su po svojoj prirodi specifično vezana uz spol ili djecu.

Između djela proganjanja i razloga za proganjanje mora postojati povezanost.

Prilikom procjene strahuje li tražitelj azila osnovano od proganjanja, nije važno posjeduje li tražitelj azila stvarno rasne, religijske, nacionalne, društvene ili političke karakteristike koje izazivaju proganjanje, ukoliko mu počinitelj proganjanja pripisuje takve karakteristike.

Razlozi za isključenje

Članak 6.

Azil se neće odobriti strancu ukoliko postoji opravdana sumnja da je počinio, poticao ili na drugi način sudjelovao u izvršenju:

1. zločina protiv mira, ratnog zločina ili zločina protiv čovječnosti utvrđenog odredbama međunarodnih dokumenata,
2. teškog nepolitičkog kaznenog djela izvan Republike Hrvatske uključujući i naročito okrutna djela čak i ako su počinjena s navodnim političkim ciljem,
3. djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda.

Azil se neće odobriti strancu koji već uživa zaštitu ili prima pomoć tijela ili agencija Ujedinjenih naroda, osim UNHCR-a.

Ukoliko zaštita ili pomoć iz stavka 2. ovoga članka iz bilo kojeg razloga prestane, strancu koji ispunjava uvjete iz članka 4. ovoga Zakona odobrit će se azil.

Azil se neće odobriti strancu kojem nadležna tijela Republike Hrvatske priznaju ista prava i obveze kao hrvatskom državljaninu.

U svrhu zaštite nacionalne sigurnosti, u slučaju postojanja opravdane sumnje koja upućuje na počinjenje djela iz stavka 1. ovoga članka, nadležna sigurnosno-obavještajna agencija obaviti će razgovor s tražiteljem azila te dostaviti Ministarstvu svoje mišljenje.

Supsidijarna zaštita

Članak 7.

U Republici Hrvatskoj odobrit će se supsidijarna zaštita strancu koji ne ispunjava uvjete za odobrenje azila, kad postoji konkretna opasnost da će povratkom u zemlju podrijetla biti izložen ozbiljnoj nepravdi te se zbog toga ne može ili ne želi staviti pod zaštitu te zemlje. Supsidijarna zaštita odobrava se na rok od godinu dana, a može se produžiti ukoliko i dalje postoje razlozi za odobrenje, osim ako razlozi zaštite nacionalne sigurnosti i pravnog poretka ne zahtijevaju drugačije.

Zahtjev za produženje supsidijarne zaštite podnosi stranac pod supsidijarnom zaštitom najkasnije 30 dana prije isteka roka iz stavka 2. ovoga članka.

Razlozi za isključenje supsidijarne zaštite

Članak 8.

Supsidijarna zaštita neće se odobriti strancu ukoliko postoji opravdana sumnja da je počinio, poticao ili na drugi način sudjelovao u izvršenju:

1. zločina protiv mira, ratnog zločina ili zločina protiv čovječnosti utvrđenog odredbama međunarodnih dokumenata,
2. teškog kaznenog djela prema kaznenom zakonodavstvu Republike Hrvatske,
3. djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda, ili da
4. predstavlja opasnost za društvo ili sigurnost Republike Hrvatske.

Supsidijarna zaštita neće se odobriti i strancu koji je počinio kazneno djelo za koje je u Republici Hrvatskoj propisana kazna zatvora, a koji je napustio zemlju podrijetla radi izbjegavanja kazne propisane u toj zemlji.

U svrhu zaštite nacionalne sigurnosti, u slučajevima postojanja opravdane sumnje koja upućuje na počinjenje djela iz stavka 1. ovoga članka, nadležna sigurnosno-obavještajna agencija obaviti će razgovor s tražiteljem azila te dostaviti Ministarstvu svoje mišljenje.

Izbjeglica »sur place«

Članak 9.

Izbjegllici koji se već nalazi u Republici Hrvatskoj odobrit će se azil ako se ne može ili ne želi vratiti u zemlju podrijetla zbog osnovanog straha od proganjanja u smislu članka 4. ovoga Zakona odnosno od trpljenja ozbiljne nepravde, ukoliko se taj strah temelji na događajima koji su nastupili nakon što je izbjeglica napustio zemlju podrijetla, odnosno na aktivnostima koje je poduzeo nakon što je napustio zemlju podrijetla te predstavljaju izražavanje i nastavak uvjerenja koja je imao u zemlji podrijetla.

Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde

Članak 10.

Proganjanje u smislu članka 4. ovoga Zakona i ozbiljnu nepravdu mogu provoditi:

- državna tijela,
- stranke ili organizacije koje kontroliraju državu ili važan dio državnog područja,
- nedržavna tijela, ukoliko se dokaže da država ili stranke, odnosno organizacije koje

kontroliraju važan dio državnog područja, uključujući i međunarodne organizacije, nisu u mogućnosti ili ne žele pružiti zaštitu od proganjanja ili ozbiljne nepravde.

Davatelji zaštite u zemlji podrijetla

Članak 11.

Zaštitu od proganjanja u smislu članka 4. ovoga Zakona i od trpljenja ozbiljne nepravde, u zemlji podrijetla mogu pružiti:

- državna tijela,
- stranke te nacionalne ili međunarodne organizacije koje kontroliraju državu ili važan dio državnog područja.

Pružanje zaštite iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva poduzimanje administrativnih, sudskih ili drugih mjera u cilju sprječavanja proganjanja, odnosno trpljenja ozbiljne nepravde i dostupnost te zaštite građanima.

Tijela nadležna za odlučivanje o zahtjevu

Članak 12.

O zahtjevu za azil odlučuje Ministarstvo.

Protiv odluke Ministarstva dopuštena je žalba Povjerenstvu za azil (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), osim u slučaju iz članka 74. ovoga Zakona.

Protiv odluke Povjerenstva može se pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Upravni sud).

Povjerenstvo

Članak 13.

Povjerenstvo je neovisno tijelo.

Povjerenstvo rješava o žalbama protiv odluka Ministarstva donesenih sukladno odredbama ovoga Zakona i obavlja druge poslove određene ovim Zakonom i drugim propisima.

Poslove iz svog djelokruga Povjerenstvo obavlja sukladno Ustavu Republike Hrvatske, zakonima i međunarodnim ugovorima koji su dio hrvatskoga pravnog poretka te drugim propisima.

O svom radu, zapažanjima, ostvarivanju i zaštiti prava tražitelja azila te osobama kojima je sukladno odredbama ovoga Zakona odobrena zaštita Povjerenstvo je dužno, najmanje jednom godišnje, podnijeti izvješće Vladi Republike Hrvatske.

Povjerenstvo daje obavijesti iz svog djelokruga rada fizičkim i pravnim osobama sukladno propisima kojima se uređuje područje zaštite podataka.

U obavljanju svojih poslova Povjerenstvo koristi pečat s grbom Republike Hrvatske.

Prostorne i administrativno-tehničke uvjete za rad Povjerenstva osigurava Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske.

Sastav Povjerenstva

Članak 14.

Povjerenstvo čine predsjednik i četiri člana.

Predsjednik i dva člana Povjerenstva imenuju se iz tijela državne uprave, jedan član imenuje se iz reda sveučilišnih nastavnika, a jedan iz reda predstavnika nevladinih udruga koje se bave promicanjem i zaštitom prava izbjeglica.

Predsjednik Povjerenstva zadržava status državnog službenika. Za vrijeme trajanja mandata predsjednik Povjerenstva ne smije obavljati nikakvu drugu dužnost u tijelima državne uprave, a prava i obveze iz radnog odnosa u državnom tijelu u kojem je bio zaposlen do imenovanja, miruju.

Vlada Republike Hrvatske može odlukom povećati broj članova Povjerenstva ukoliko se znatno poveća broj tražitelja azila.

Prilikom povećanja broja članova Povjerenstva vodit će se računa o jednakoj zastupljenosti civilnog i javnog sektora.

Izbor i imenovanje predsjednika i članova Povjerenstva

Članak 15.

Predsjednika i članove Povjerenstva imenuje Vlada Republike Hrvatske na vrijeme od pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora.

Predsjednik i članovi Povjerenstva imenuju se nakon objavljenog javnog poziva. Vlada Republike Hrvatske objavit će javni poziv u »Narodnim novinama« i najmanje dva dnevna lista.

Obrazložene prijedloge kandidata za imenovanje predsjednika Povjerenstva ovlaštena su dati tijela državne uprave, a za imenovanje članova Povjerenstva fakulteti za društvene znanosti, tijela državne uprave i nevladine udruge koje se bave promicanjem i zaštitom prava izbjeglica.

U javnom pozivu navode se uvjeti za izbor predsjednika i članova Povjerenstva, rok za podnošenje prijedloga kandidata te prilozi koji moraju biti dostavljeni uz prijedlog. Rok za podnošenje prijedloga ne može biti kraći od 15 dana niti duži od 30 dana od dana objave javnog poziva.

Javni poziv objavljuje se najmanje 90 dana prije isteka mandata predsjednika i članova Povjerenstva.

Uvjeti za imenovanje predsjednika i članova Povjerenstva

Članak 16.

Za predsjednika i člana Povjerenstva imenovat će se osoba za koju ne postoje zapreke za prijam u državnu službu propisane odredbama Zakona o državnim službenicima, koja je hrvatski državljanin, diplomirani pravnik, aktivno se služi engleskim jezikom te ispunjava druge uvjete propisane ovim Zakonom.

Za predsjednika Povjerenstva imenovat će se osoba koja je položila pravosudni ispit i ima najmanje pet godina radnog iskustva u pravnoj struci.

Za člana Povjerenstva kojeg je predložilo tijelo državne uprave imenovat će se osoba koja je položila državni stručni ispit i ima najmanje pet godina radnog iskustva u pravnoj struci.

Za člana Povjerenstva iz reda sveučilišnih nastavnika imenovat će se sveučilišni nastavnik pravnog predmeta koji se svojim znanstvenim i stručnim radom istaknuo na području zaštite ljudskih prava.

Za člana Povjerenstva iz reda predstavnika nevladinih udruga koje se bave promicanjem i zaštitom prava izbjeglica imenovat će se osoba koja se istaknula svojim javnim djelovanjem u

promicanju i zaštiti ljudskih prava, posebno izbjeglica.

Članovi Povjerenstva ne mogu biti osobe koje na bilo koji način sudjeluju u prvostupanjskom postupku azila ili su na drugi način u mogućnosti utjecati na postupak.

Razrješenje predsjednika i članova Povjerenstva

Članak 17.

Predsjedniku ili članu Povjerenstva može prestati mandat prije isteka vremena na koje je imenovan ako:

- sam zahtijeva razrješenje,
- ne obavlja svoje poslove sukladno zakonu i drugim propisima,
- je osuđen za kazneno djelo na bezuvjetnu kaznu zatvora,
- ne prisustvuje sjednicama Povjerenstva,
- nesavjesno i nestručno obavlja poslove člana Povjerenstva.

Prijedlog za razrješenje člana Povjerenstva, Vladi Republike Hrvatske, podnosi predsjednik Povjerenstva.

Prijedlog za razrješenje predsjednika Povjerenstva, Vladi Republike Hrvatske, podnose najmanje dva člana Povjerenstva.

Postupak izbora novog predsjednika te člana Povjerenstva obavlja se na način propisan člankom 15. ovoga Zakona.

Odluka o imenovanju i razrješenju predsjednika i članova Povjerenstva objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Rad Povjerenstva

Članak 18.

Način rada i odlučivanja Povjerenstva uređuje se Poslovníkom o radu Povjerenstva (u daljnjem tekstu: Poslovník).

Poslovník se donosi na sjednici Povjerenstva većinom glasova svih članova Povjerenstva.

Predsjednik i članovi Povjerenstva neovisni su u svom radu i svoje zadaće obavljaju zakonito i nepristrano.

Predsjednik Povjerenstva predstavlja Povjerenstvo, saziva sjednice Povjerenstva, provodi drugostupanjski postupak i dodjeljuje predmete članovima Povjerenstva u rad, podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za razrješenje člana Povjerenstva te obavlja druge poslove propisane ovim Zakonom i Poslovníkom.

Povjerenstvo odlučuje na sjednicama.

Prvu sjednicu Povjerenstva saziva predsjednik najkasnije u roku od 15 dana od dana imenovanja.

Povjerenstvo može valjano odlučivati ukoliko sjednici prisustvuje najmanje tri člana ili dva člana i predsjednik. Odluka se donosi većinom glasova.

Troškovi rada Povjerenstva

Članak 19.

Predsjednik ima pravo na plaću, a članovi Povjerenstva imaju pravo na naknadu za svoj rad. Predsjednik Povjerenstva, po prestanku mandata, ima pravo povratka na odgovarajuće poslove u državno tijelo iz kojeg je imenovan, odnosno pravo na raspored na odgovarajuće

poslove u drugom državnom tijelu.

Zahtjev za povratak odnosno raspored u drugo državno tijelo podnosi se najkasnije u roku od 30 dana od dana isteka ili prestanka mandata.

Odluku o visini plaće i naknadama iz stavka 1. ovoga članka donosi Vlada Republike Hrvatske, a isplaćuju se iz državnog proračuna s pozicije Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske.

Pomoć podnositelju zahtjeva

Članak 22.

Strancu koji izrazi namjeru za podnošenje zahtjeva za azil omogućit će se da što prije podnese zahtjev za azil.

Ministarstvo će obavijestiti tražitelja azila o načinu provođenja postupka za odobrenje azila, o pravima i obvezama koje ima u tom postupku te o mogućnosti dobivanja besplatne pravne pomoći i mogućnosti obraćanja predstavnicima UNHCR-a i drugih organizacija koje se bave zaštitom prava izbjeglica, na svom ili na jeziku za koji se opravdano pretpostavlja da ga razumije, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Jezik u postupku

Članak 24.

Ako tražitelj azila ne razumije jezik na kojemu se vodi postupak, osigurat će mu se prevoditelj za jezik za koji se opravdano pretpostavlja da ga razumije i na kojem može komunicirati.

Tražitelju azila osigurat će se, ako je to moguće, prevoditelj istog spola.

Prevoditelj je dužan podatke koje dozna tijekom postupka azila čuvati kao službenu tajnu.

Poslovno nesposobne osobe

Članak 27.

Poslovno nesposobnom tražitelju azila tijelo nadležno za poslove socijalne skrbi imenovat će skrbnika.

Prikupljanje osobnih podataka

Članak 28.

Ministarstvo i Povjerenstvo mogu, radi provođenja odredaba ovoga Zakona, zatražiti osobne podatke od tražitelja azila.

Ministarstvo i Povjerenstvo mogu, i bez suglasnosti tražitelja azila, prikupljati podatke iz stavka 1. ovoga članka od tijela javne vlasti te pravnih i fizičkih osoba u Republici Hrvatskoj ako je to:

- u interesu tražitelja azila,
- zakonom ili drugim propisom dopušteno, ili
- potrebno radi provjere podataka o tražitelju azila.

Tijela i osobe iz stavka 2. ovoga članka, koji raspolažu podacima koji se odnose na tražitelja azila, dužni su dati te podatke na zahtjev Ministarstva i Povjerenstva.

Osobni i drugi podaci prikupljeni tijekom postupka azila predstavljaju službenu tajnu i neće se

dostaviti zemlji podrijetla tražitelja azila ili drugim tijelima koja ne sudjeluju u postupku. Iznimno od stavka 4. ovoga članka, za tražitelja azila kojem je postupak okončan, mogu se zemlji podrijetla ili drugoj zemlji koja ga pristane prihvatiti dati podaci o imenu i prezimenu, datumu rođenja, spolu, državljanstvu, članovima obitelji, ispravama koje je izdala zemlja podrijetla, zadnjoj adresi u zemlji podrijetla te otisci prstiju i fotografije. Prikupljanje i korištenje podataka iz ovoga članka provodi se sukladno propisima kojima se uređuje područje zaštite osobnih podataka.

PRAVA I OBVEZE TRAZITELJA AZILA

Članak 29.

Tražitelj azila ima pravo na:

- boravak u Republici Hrvatskoj,
- osiguranje osnovnih uvjeta za život i smještaj,
- zdravstvenu zaštitu,
- osnovno i srednje školovanje,
- novčanu pomoć,
- besplatnu pravnu pomoć,
- humanitarnu pomoć,
- slobodu vjeroispovijesti i vjerskog odgoja djece,
- rad.

Školovanje maloljetnog tražitelja azila

Članak 32.

Pravo na osnovno i srednje školovanje maloljetni tražitelj azila ostvaruje pod istim uvjetima kao hrvatski državljanin.

Pravo iz stavka 1. ovoga članka tražitelju azila omogućit će se u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za azil, odnosno u roku od godine dana ako tražitelj azila ne poznaje hrvatski jezik.

Obrazovanje tražitelja azila može biti organizirano i u Prihvatalištu.

Besplatna pravna pomoć tražiteljima azila

Članak 34.

Besplatna pravna pomoć obuhvaća:

- opće informacije o pravima i obvezama tražitelja azila u postupku,
- pomoć u sastavljanju žalbe i
- zastupanje pred Povjerenstvom.

Pomoć iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka pruža Ministarstvo na način i u roku propisanom člankom 22. ovoga Zakona.

Pomoć iz stavka 1. podstavka 2. i 3. ovoga članka mogu obavljati odvjetnici, odvjetnički vježbenici i pravnici iz udruga registriranih za obavljanje pravne pomoći s kojima Ministarstvo sklopi ugovor.

Pravo na besplatnu pravnu pomoć nema tražitelj azila koji posjeduje znatna novčana sredstva, stvari veće vrijednosti i za kojeg se na temelju činjenica utvrđenih u prvostupanjskom postupku može procijeniti da nema izgleda za uspjeh u postupku budući se zahtjev za azil ne

temelji na razlozima za proganjanje iz članka 4. ovoga Zakona ili trpljenju ozbiljne nepravde. Pravna pomoć iz stavka 1. podstavka 2. i 3. ovoga članka pruža se na zahtjev tražitelja azila. Troškove besplatne pravne pomoći koja se pruža sukladno odredbama ovoga Zakona snosi Ministarstvo.

U slučaju kada se zahtjev za azil ne temelji na razlozima za proganjanje iz članka 4. ovoga Zakona ili trpljenju ozbiljne nepravde, Povjerenstvo će u odluci po žalbi tražitelja azila odrediti da troškove pravne pomoći snosi tražitelj azila odnosno pružatelj pomoći. Ministar nadležan za unutarnje poslove propisat će postupak ostvarivanja i isplate troškova besplatne pravne pomoći i tarifu pruženih usluga pravne pomoći propisane odredbama ovoga Zakona.

Obveze tražitelja azila

Članak 37.

Tražitelj azila dužan je:

- poštivati Ustav, zakone i druge propise Republike Hrvatske,
- poštivati Kućni red Prihvatilišta,
- surađivati s nadležnim državnim tijelima Republike Hrvatske te postupati po njihovim mjerama i uputama,
- odazvati se pozivu Ministarstva i surađivati tijekom cijelog postupka azila,
- javiti promjenu adrese Ministarstvu u roku od 3 dana od dana promjene,
- pridržavati se uputa i mjera Ministarstva o ograničenju slobode kretanja,
- podvrgnuti se zdravstvenom pregledu, tonskom snimanju saslušanja, daktiloskopiranju, fotografiranju te drugim radnjama radi utvrđivanja identiteta,
- ostati na području Republike Hrvatske za vrijeme trajanja postupka azila,
- dati na pregled stvari i predmete koje unosi u Prihvatilište.

Ukoliko tražitelj azila ne poštuje odredbu stavka 1. ovoga članka, može mu se uskratiti pravo na novčanu pomoć te ograničiti kretanje.

Smještaj tražitelja azila

Članak 38.

Za vrijeme trajanja postupka azila tražitelj azila ima pravo na smještaj u Prihvatilištu.

Tražitelj azila može o svom trošku boraviti na bilo kojoj adresi u Republici Hrvatskoj uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Tražitelj azila koji posjeduje sredstva za uzdržavanje ili je zaposlen, a ne podmiruje troškove smještaja u Prihvatilištu, izgubit će pravo na smještaj iz stavka 1. ovoga članka.

Visinu troškova smještaja u Prihvatilištu odredit će odlukom ministar nadležan za unutarnje poslove.

Protiv rješenja Ministarstva kojim se tražitelju azila ukida pravo na smještaj, u slučaju iz stavka 3. ovoga članka, rok za žalbu Povjerenstvu je 5 dana od dana dostave rješenja.

Rješenje o žalbi Povjerenstvo donosi u roku od 8 dana od dana zaprimanja žalbe.

PRAVA I OBVEZE AZILANTA I STRANCA POD SUPSIDIJARNOM ZAŠTITOM

Članak 40.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pravo na:

- boravak u Republici Hrvatskoj,
- smještaj,
- rad,
- zdravstvenu zaštitu,
- školovanje,
- slobodu vjeroispovijesti i vjerskog odgoja djece,
- besplatnu pravnu pomoć,
- socijalnu skrb,
- spajanje obitelji.

Osim prava navedenih u stavku 1. ovoga članka azilant ima pravo na pomoć pri uključivanju u društveni život.

Pravo na boravak

Članak 41.

Boravak u Republici Hrvatskoj utvrđuje se rješenjem o odobrenju azila ili rješenjem o odobrenju, odnosno produženju supsidijarne zaštite.

Pravo na smještaj

Članak 42.

Azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom osigurava se smještaj najduže 12 mjeseci od dana konačnosti rješenja kojim se odobrava azil, odnosno supsidijarna zaštita.

Pravo na smještaj izgubit će azilant, odnosno stranac pod supsidijarnom zaštitom koji odbije smještaj iz stavka 1. ovoga članka.

Pravo na rad

Članak 43.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pravo na rad sukladno odredbama zakona kojima se regulira rad stranaca u Republici Hrvatskoj.

Pravo na zdravstvenu zaštitu

Članak 44.

Azilant i ranjive skupine stranaca pod supsidijarnom zaštitom ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu u istom opsegu kao i osiguranik obveznog zdravstvenog osiguranja u Republici Hrvatskoj.

Stranac pod supsidijarnom zaštitom koji nije naveden u stavku 1. ovoga članka te član obitelji stranca pod supsidijarnom zaštitom iz članka 48. stavka 4. ovoga Zakona, ima pravo na hitnu medicinsku pomoć.

Troškovi zdravstvene zaštite osoba iz stavka 1. i 2. ovoga članka isplaćuju se iz državnog proračuna s pozicije Ministarstva.

Pravo na školovanje

Članak 45.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pravo na osnovno, srednje i visoko školovanje pod istim uvjetima kao i hrvatski državljanin u skladu s posebnim propisima. Azilant ostvaruje pravo na usavršavanje, prekvalifikaciju, dokvalifikaciju i specijalizaciju pod istim uvjetima kao hrvatski državljanin.

Besplatna pravna pomoć

Članak 47.

Besplatna pravna pomoć azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom obuhvaća:

- opće informacije o pravima i obvezama koje proistječu odobrenjem azila i supsidijarne zaštite,
- pomoć u sastavljanju žalbe i
- zastupanje pred Povjerenstvom u slučaju prestanka ili poništenja azila, odnosno supsidijarne zaštite.

Pomoć iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka pruža Ministarstvo, u roku od 15 dana od dana dodjele statusa, na jeziku za koji se opravdano pretpostavlja da će ga razumjeti.

Pomoć iz stavka 1. podstavka 2. i 3. ovoga članka mogu obavljati odvjetnici, odvjetnički vježbenici i pravnici iz udruga registriranih za obavljanje pravne pomoći s kojima Ministarstvo sklopi ugovor.

Pravo na spajanje obitelji

Članak 48.

Maloljetna djeca azilanta koja nisu zasnovala vlastitu obitelj slijede pravni položaj zakonskog zastupnika kojem je odobren azil.

Članovima obitelji azilanta, koji nisu navedeni u stavku 1. ovoga članka, boravak se regulira sukladno odredbama Zakona o strancima.

Pravo na spajanje obitelji azilanta s bračnim drugom odobrit će se ako je brak zaključen, odnosno izvanbračna zajednica postojala prije podnošenja zahtjeva za azil u Republici Hrvatskoj.

Boravak u svrhu spajanja obitelji stranca pod supsidijarnom zaštitom odobrit će se članu obitelji koji je zajedno sa strancem pod supsidijarnom zaštitom došao u Republiku Hrvatsku, a nije podnio zahtjev za azil ili mu nije odobrena zaštita.

Dijete stranca pod supsidijarnom zaštitom rođeno na području Republike Hrvatske, slijedi pravni položaj zakonskog zastupnika.

Pravo na spajanje obitelji osoba iz stavka 1.– 4. ovoga članka nema član obitelji kod kojeg postoje razlozi za isključenje iz članka 6. i 8. ovoga Zakona te iz razloga zaštite nacionalne sigurnosti i pravnog poretka Republike Hrvatske.

Pravo na socijalnu skrb

Članak 49.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom koji ne ostvaruje prihode, ne posjeduje imovinu, odnosno vlastita novčana sredstva te nema uzdržavatelja ima pravo na socijalnu skrb sukladno propisima kojima se uređuje područje socijalne skrbi hrvatskih državljana.

Pomoć pri uključivanju u društvo

Članak 50.

Nadležna ministarstva osigurat će uvjete za uključivanje azilanta u kulturni, gospodarski i društveni život.

Pri tome će posebnu pozornost usmjeriti na:

- organiziranje tečajeva hrvatskog jezika,
- organiziranje tečajeva, seminara i drugih oblika obrazovanja i stručnog osposobljavanja,
- pružanje obavijesti o hrvatskoj povijesti, kulturi i državnom ustrojstvu.

Prava člana obitelji azilanta

Članak 51.

Član obitelji azilanta koji boravak u Republici Hrvatskoj regulira sukladno odredbama Zakona o strancima ostvaruje prava propisana člankom 40. ovoga Zakona.

Obveze azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom

Članak 52.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom je obvezan:

- poštivati Ustav, zakone i druge propise Republike Hrvatske,
- u roku od 8 dana prijaviti boravište i promjenu adrese stanovanja.

Glava III.

POSTUPOVNE ODREDBE

Početak postupka

Članak 53.

Postupak azila započinje podnošenjem zahtjeva za azil.

Po podnošenju zahtjeva za azil Ministarstvo će, što je prije moguće, saslušati tražitelja azila, osim kada se zahtjev rješava u ubrzanom postupku.

Saslušanje tražitelja azila

Članak 54.

Tražitelj azila dužan je za vrijeme saslušanja istinito odgovarati na sva pitanja koja su mu postavljena te priložiti sve dostupne dokaze kojima potkrepljuje svoj zahtjev, odnosno dati vjerodostojna i uvjerljiva obrazloženja svih razloga na kojima temelji svoj zahtjev. Tražitelj azila dužan je osobno prisustvovati saslušanju bez obzira ima li zakonskog zastupnika te punomoćnika.

Ministarstvo će provesti saslušanje tražitelja azila i u odsustvu punomoćnika koji nije opravdao svoj nedolazak.

Ministarstvo može, radi utvrđivanja činjeničnog stanja, tražitelja azila saslušati više puta. Podaci izneseni tijekom saslušanja predstavljaju službenu tajnu.

O saslušanju se vodi zapisnik, a ukoliko je saslušanje tonski snimano, tražitelj azila može tijekom preslušavanja unijeti svoje ispravke i kraće nadopune u tonski zapis.

Procjena činjenica i okolnosti

Članak 55.

Prilikom meritornog rješavanja zahtjeva Ministarstvo će razmotriti sve relevantne činjenice i okolnosti posebno uzimajući u obzir:

1. činjenice koje se odnose na zemlju podrijetla u vrijeme donošenja odluke o zahtjevu, uključujući zakone i propise te zemlje kao i način na koji se oni primjenjuju,
 2. relevantne izjave i dokaze iznesene od strane tražitelja azila uključujući i informaciju o tome je li tražitelj bio ili može biti izložen proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi,
 3. položaj i osobne okolnosti tražitelja azila, uključujući spol i dob,
 4. jesu li aktivnosti tražitelja azila otkako je napustio zemlju podrijetla bile usmjerene stvaranju neophodnih uvjeta za podnošenje zahtjeva za azil, kako bi se procijenilo mogu li te aktivnosti izložiti tražitelja azila proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi ukoliko se vrati u tu zemlju,
 5. može li tražitelj azila dobiti zaštitu zemlje u kojoj bi mogao dokazati državljanstvo.
- Činjenica da je tražitelj azila već bio izložen proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi odnosno prijetnjama takvim proganjanjem ili nepravdom upućuje na mogućnost postojanja osnovanog straha od proganjanja ili trpljenja ozbiljne nepravde, ukoliko postoje razlozi za vjerovanje da će se takvo proganjanje ili ozbiljna nepravda ponoviti.

Ubrzani postupak

Članak 56.

Ministarstvo će donijeti odluku u ubrzanom postupku na temelju činjenica utvrđenih u zahtjevu za azil, ukoliko:

1. može donijeti pozitivnu odluku na temelju dostupnih dokaza,
2. su ostvareni uvjeti za primjenu članka 60. ovoga Zakona,
3. je zahtjev očito neutemeljen iz razloga navedenih u članku 61. stavku 1. točkama 2., 5., 6. i 8. ovoga Zakona,
4. saslušanje nije moguće provesti zbog lošeg zdravstvenog stanja tražitelja azila.

Protiv odluke donesene u ubrzanom postupku tražitelj azila može izjaviti žalbu Povjerenstvu u roku od 5 dana od dana dostave odluke.

Rješenje o žalbi Povjerenstvo donosi u roku od 8 dana od dana zaprimanja žalbe.

Odredbe stavka 1. točke 2. i 3. ovoga članka neće se primijeniti ako je zahtjev za azil podnio maloljetnik bez pratnje ili osoba sa smetnjama u psihičkom razvoju.

Prvostupanjska odluka

Članak 57.

Ministarstvo donosi odluku kojom:

1. odobrava azil,
2. odbija zahtjev za azil,
3. odbija zahtjev za azil i odobrava supsidijarnu zaštitu,
4. odbija zahtjev za produženje supsidijarne zaštite,
5. odbacuje zahtjev za azil,
6. obustavlja postupak,
7. prestaje azil,
8. prestaje supsidijarna zaštita,
9. poništava azil,
10. poništava supsidijarnu zaštitu,
11. ograničava kretanje tražitelju azila i
12. ukida pravo na smještaj u Prihvatilištu.

Ukoliko u roku od 6 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za azil Ministarstvo nije u mogućnosti donijeti odluku povodom zahtjeva, obavijestit će tražitelja azila u kojem vremenskom roku može očekivati odluku.

Odbijanje zahtjeva za azil

Članak 58.

Zahtjev za azil odbit će se ako:

1. tražitelj azila ne ispunjava uvjete za odobrenje azila navedene u članku 4. ovoga Zakona,
2. postoji neki od razloga iz članka 6. ovoga Zakona,
3. je tražitelj azila mogao dobiti učinkovitu zaštitu u drugom dijelu svoje vlastite zemlje, a od tražitelja se može razumno očekivati da ostane u tom dijelu zemlje,
4. je očito neutemeljen,
5. tražitelj azila predstavlja opasnost za sigurnost Republike Hrvatske.

Protiv rješenja kojim je zahtjev odbijen kao očito neutemeljen rok za žalbu Povjerenstvu je 5 dana od dana dostave rješenja.

Rješenje o žalbi iz stavka 2. ovoga članka Povjerenstvo donosi u roku od 8 dana od dana zaprimanja žalbe.

Ukoliko se zahtjev za azil odbija sukladno odredbama stavka 1. točke 1. ovoga članka, Ministarstvo će po službenoj dužnosti utvrditi postojanje uvjeta za odobrenje supsidijarne zaštite.

Razlozi uskraćivanja supsidijarne zaštite

Članak 59.

Supsidijarna zaštita neće se odobriti ako:

- tražitelj azila ne ispunjava uvjete iz članka 7. ovoga Zakona,
- postoji neki od razloga iz članka 8. ovoga Zakona.

Odbacivanje zahtjeva

Članak 60.

Zahtjev za azil odbacit će se zaključkom ako je:

1. tražitelju azila odobren azil ili slična zaštita u drugoj državi, uključujući i povlastice koje

proizlaze iz poštivanja načela iz članka 3. ovoga Zakona, pod uvjetom da će biti ponovo prihvaćen u toj državi,

2. tražitelj azila državljanin treće države čiju zaštitu nije zatražio, osim ako je naveo opravdane razloge za proganjanje u toj državi,

3. tražitelj azila došao iz sigurne zemlje podrijetla, osim ako je naveo opravdane razloge zbog kojih bi njegov zahtjev trebao biti razmotren,

4. tražitelj azila došao iz sigurne treće zemlje gdje postoji veza između tražitelja azila i te zemlje, na temelju čega bi bilo razumno očekivati da se u nju vrati.

Ministarstvo će tražitelju azila čiji je zahtjev za azil odbačen jer je došao iz sigurne treće zemlje izdati potvrdu kojom se državna tijela treće zemlje obavještavaju, na jeziku te zemlje, da zahtjev nije bio suštinski razmotren.

Ukoliko sigurna treća zemlja ne prihvati stranca, zahtjev za azil rješavat će se sukladno odredbama ovoga Zakona.

Protiv zaključka iz stavka 1. ovoga članka tražitelj azila može izjaviti žalbu Povjerenstvu u roku od 5 dana od dana dostave zaključka.

Rješenje o žalbi Povjerenstvo donosi u roku od 8 dana od dana zaprimanja žalbe.

Očito neutemeljen zahtjev

Članak 61.

Zahtjev za azil je očito neutemeljen ako:

1. tražitelj azila prilikom podnošenja zahtjeva, bez opravdanih razloga, nije iznio podatke o identitetu, dobi, obiteljskim i srodničkim odnosima, prijašnjem boravištu, pravcima putovanja, identifikacijskim ispravama, razlozima za traženje zaštite i prije podnesenim zahtjevima za azil,

2. je tražitelj azila iznio samo informacije koje nisu važne ili su od minimalne važnosti za ishod postupka,

3. je tražitelj azila iznio lažne informacije bitne za ishod postupka, predočio krivotvorene dokumente, skrivao relevantne informacije ili uništio isprave za utvrđivanje identiteta i/ili državljanstva, a koje bi mogle negativno utjecati na odluku, osim ako navede opravdane razloge za poduzimanje takve radnje,

4. tražitelj azila zataji da je prije podnio zahtjev za azil navodeći druge osobne podatke,

5. je tražitelj azila iznio nedosljedne, kontradiktorne, nemoguće ili nedovoljne činjenice koje zahtjev čine neuvjerljivim,

6. tražitelj azila podnese novi zahtjev u kojem ne iznese nove relevantne činjenice,

7. tražitelj azila već duže boravi na području Republike Hrvatske i bez opravdanog razloga nije prije podnio zahtjev,

8. tražitelj azila podnese zahtjev s očitom namjerom da odgodi ili spriječi izvršenje odluke koja bi imala za posljedicu njegovo udaljenje iz Republike Hrvatske.

Obustava postupka

Članak 62.

Postupak azila se obustavlja ako tražitelj azila:

1. odustane od zahtjeva za azil,

2. ne odazove se pozivu na saslušanje, a svoj izostanak ne opravda u roku od 24 sata od zakazanog saslušanja,

3. izbjegava dostavu poziva,

4. napusti ili pokuša napustiti Republiku Hrvatsku za vrijeme trajanja postupka,
5. napusti Prihvatilište ili adresu stanovanja duže od 3 dana bez da o tome obavijesti Ministarstvo ili pribavi suglasnost Ministarstva.

Protiv zaključka kojim se postupak obustavlja tražitelj azila može izjaviti žalbu Povjerenstvu u roku od 5 dana od dana dostave zaključka.

Rješenje o žalbi iz stavka 2. ovoga članka Povjerenstvo donosi u roku od 8 dana od dana zaprimanja žalbe.

Tražitelju azila koji navede opravdane razloge propuštanja radnje iz stavka 1. točke 2., 3. i 5. ovoga članka dopustit će se, na njegov prijedlog, povrat u prijašnje stanje, ukoliko nije proteklo više od 30 dana od dana propuštanja.

Žalba protiv zaključka o odbijanju prijedloga za povrat u prijašnje stanje ne odgađa izvršenje zaključka iz stavka 2. ovoga članka.

U slučaju iz stavka 1. točke 1. ovoga članka tražitelj azila se može odreći prava na žalbu.

Prestanak azila

Članak 63.

Azilantu će prestati azil ako:

- se dobrovoljno stavi pod zaštitu zemlje svog državljanstva,
- stekne državljanstvo zemlje čiju zaštitu može uživati,
- dobrovoljno ponovno uspostavi status u zemlji koju je napustio ili izvan koje je boravio zbog straha od proganjanja,
- prestanu okolnosti u zemlji podrijetla na osnovi kojih je odobren azil.

U slučaju iz stavka 1. podstavka 4. ovoga članka, Ministarstvo će razmotriti je li promjena okolnosti značajne i stalne prirode, da se strah od proganjanja više ne može smatrati osnovanim.

Prije donošenja odluke o prestanku azila, Ministarstvo će upoznati azilanta o razlozima za prestanak azila te mu omogućiti da se usmeno ili pisano izjasni o razlozima zbog kojih azil ne bi trebao prestati.

Protiv rješenja o prestanku azila azilant može izjaviti žalbu Povjerenstvu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

Rješenje o žalbi Povjerenstvo donosi u roku od 30 dana od dana zaprimanja žalbe.

Poništenje azila

Članak 64.

Ministarstvo će poništiti azil ako:

- se naknadno utvrdi postojanje razloga iz članka 6. ovoga Zakona,
- se utvrdi da je stečen na temelju pogrešno predstavljenih ili izostavljenih činjenica, lažnim prikazivanjem bitnih činjenica i okolnosti, korištenjem krivotvorenih isprava i drugih dokumenata, a što je bilo od utjecaja za odobrenje azila,
- azilant predstavlja opasnost za sigurnost Republike Hrvatske.

Prije poništenja azila, Ministarstvo će upoznati azilanta o razlozima za poništenje te mu omogućiti da se usmeno ili pisano izjasni o razlozima zbog kojih azil ne bi trebalo poništiti.

Protiv rješenja o poništenju azila azilant može izjaviti žalbu Povjerenstvu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

Rješenje o žalbi Povjerenstvo donosi u roku od 30 dana od dana zaprimanja žalbe.

Poništenjem azila poništavaju se sve pravne posljedice nastale odobrenjem azila.

Prestanak supsidijarne zaštite

Članak 65.

Supsidijarna zaštita prestat će ako:

– okolnosti na temelju kojih je odobrena više ne postoje ili su se promijenile do te mjere da daljnja zaštita nije potrebna,

– je stranac pod supsidijarnom zaštitom državljanin države čiju zaštitu može uživati.

Supsidijarna zaštita može prestati i ako stranac u propisanom roku ne podnese zahtjev za produženje supsidijarne zaštite, a okolnosti u zemlji podrijetla su se promijenile na način da stranac pod supsidijarnom zaštitom više ne bi bio izložen trpljenju ozbiljne nepravde.

Protiv rješenja o prestanku supsidijarne zaštite stranac može izjaviti žalbu Povjerenstvu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

Rješenje o žalbi Povjerenstvo donosi u roku od 30 dana od dana zaprimanja žalbe.

Poništenje supsidijarne zaštite

Članak 66.

Ministarstvo će poništiti supsidijarnu zaštitu ako:

– se naknadno utvrdi postojanje razloga iz članka 8. ovoga Zakona,

– se utvrdi da je zaštita odobrena na temelju pogrešno iznesenih ili izostavljenih činjenica, lažnim prikazivanjem bitnih činjenica i okolnosti, korištenjem krivotvorenih isprava i drugih dokumenata, što je bilo od utjecaja za odobrenje.

Protiv rješenja o poništenju supsidijarne zaštite stranac može izjaviti žalbu Povjerenstvu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

Rješenje o žalbi Povjerenstvo donosi u roku od 30 dana od dana zaprimanja žalbe.

Postupanje na granici ili u tranzitnom prostoru

Članak 67.

Strancu koji izrazi namjeru za podnošenje zahtjeva za azil na graničnom prijelazu, odnosno u tranzitnom prostoru zračne ili morske luke, a ne ispunjava uvjete za ulazak u Republiku Hrvatsku propisane odredbama Zakona o strancima, neće se dopustiti ulazak ukoliko su ispunjeni sljedeći uvjeti:

– na graničnom prijelazu odnosno tranzitnom prostoru strancu je osiguran adekvatan smještaj i prehrana,

– boravak stranca u tranzitnom prostoru ne prelazi rok od trideset dana od dana podnošenja zahtjeva za azil,

– zahtjev je očito neutemeljen ili se može riješiti u ubrzanom postupku.

Strancu iz stavka 1. ovoga članka zaprimat će se zahtjev za azil što je moguće prije te će se odmah provesti saslušanje.

Protiv odluke donesene u postupku koji se provodi u smislu ovoga članka može se izjaviti žalba u roku od 3 dana od dana zaprimanja odluke.

Rješenje o žalbi Povjerenstvo donosi u roku od 5 dana od dana zaprimanja žalbe.

Tražitelju azila iz stavka 2. ovoga članka osigurat će se zdravstvena zaštita, prevoditelj, maloljetniku bez pratnje skrbnik te pravo na osnovne informacije o pravima i obvezama u postupku.

Pristup punomoćnika, predstavnika UNHCR-a ili druge organizacije koja se bavi zaštitom

prava izbjeglica tražitelju azila može se privremeno ograničiti kada je to neophodno radi zaštite nacionalne sigurnosti i pravnog poretka Republike Hrvatske.

Drugostupanjski postupak

Članak 68.

Povjerenstvo će saslušati tražitelja azila ukoliko ne može odlučiti na temelju činjenica utvrđenih u prvostupanjskom postupku.

Ako Povjerenstvo utvrdi da su u prvostupanjskom postupku nepotpuno ili pogrešno utvrđene činjenice ili okolnosti, ili se u međuvremenu izmijenilo činjenično stanje na temelju kojeg je bila donesena prvostupanjska odluka, dopunit će postupak i otkloniti nedostatke te poništiti prvostupanjsku odluku i samo riješiti stvar.

Ako Povjerenstvo utvrdi da su u prvostupanjskom rješenju pogrešno ocijenjeni dokazi, da je iz utvrđenih činjenica izveden pogrešan zaključak glede činjeničnog stanja, da je pogrešno primijenjen pravni propis na temelju kojega se rješava stvar, ili ako nađe da je na temelju slobodne ocjene trebalo donijeti drugačije rješenje, ono će svojim rješenjem poništiti prvostupanjsko rješenje i samo riješiti stvar.

Iznimno od odredbe članka 18. stavka 5. ovoga Zakona, o žalbi podnesenoj protiv odluke donesene u ubrzanom postupku odlučuje predsjednik odnosno jedan član Povjerenstva u roku od 8 dana od dana zaprimanja žalbe.

Odlučujući o žalbi protiv odluke kojom je zahtjev tražitelja azila riješen u ubrzanom postupku, Povjerenstvo se na temelju činjenica prikupljenih u prvostupanjskom postupku, ograničava samo na ocjenu očite neutemeljenosti i postojanja razloga iz članka 60. ovoga Zakona.

Ako Povjerenstvo ocijeni da zahtjev nije očito neutemeljen ili da ne postoje uvjeti iz članka 60. ovoga Zakona, poništiti će prvostupanjsku odluku i predmet vratiti Ministarstvu na ponovni postupak.

Postupak pred Upravnim sudom

Članak 70.

Na podnošenje tužbe i postupak pred Upravnim sudom primjenjuju se odredbe Zakona o upravnim sporovima.

Ograničenje kretanja

Članak 74.

Tražitelju azila može se ograničiti kretanje iz razloga:

1. navedenih u članku 6. i 8. ovoga Zakona,
2. utvrđivanja identiteta,
3. sprječavanja širenja zaraznih bolesti,
4. sumnje da podnošenje zahtjeva za azil predstavlja prijevaru i zlouporabu postupka azila,
5. napuštanja ili pokušaja napuštanja Republike Hrvatske prije okončanja postupka,
6. sprječavanja dovođenja u opasnost života i imovine drugih osoba,
7. zaštite nacionalne sigurnosti i pravnog poretka Republike Hrvatske.

Kretanje se može ograničiti:

1. zabranom kretanja izvan Prihvatilišta,

2. zabranom kretanja izvan određenog područja, ili

3. zabranom napuštanja određene adrese.

Tražitelju azila iz stavka 1. točke 5. i 6. ovoga članka i tražitelju azila koji se ne pridržava odredbi ovoga članka o ograničenju slobode kretanja, kretanje će se ograničiti smještajem u Prihvatni centar za strance.

Kretanje se ograničava najduže do 3 mjeseca, a iz opravdanih razloga može se produžiti za još mjesec dana.

Iznimno od stavka 3. ovoga članka, ograničenje kretanja iz razloga navedenih u stavku 1. točki 3. ovoga članka vrijedi dok za to postoje razlozi.

Ograničenje kretanja određuje rješenjem Ministarstvo.

Protiv rješenja iz stavka 6. ovoga članka tražitelj azila može podnijeti tužbu Upravnom sudu.

Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.

Putna isprava za azilanta

Članak 80.

Putna isprava za azilanta izdaje se na vrijeme od dvije godine i može se produžavati.

Zahtjev za izdavanje putne isprave za maloljetnog azilanta te azilanta djelomično ili potpuno lišenog poslovne sposobnosti podnosi zakonski zastupnik.

Azilant koji nije navršio 14 godina života upisuje se u putnu ispravu svog zakonskog zastupnika, a može mu se izdati i vlastita putna isprava.

Iskaznica stranca pod supsidijarnom zaštitom

Članak 81.

Iskaznica stranca pod supsidijarnom zaštitom izdaje se na vrijeme od godinu dana i može se produžavati.

Glava V.

PRIVREMENA ZAŠTITA

Odobranje privremene zaštite

Članak 83.

Privremena zaštita odobrava se strancima koji u velikom broju dolaze u Republiku Hrvatsku iz zemlje u kojoj je zbog rata ili njemu sličnog stanja, općeg nasilja ili unutarnjih sukoba došlo do kršenja ljudskih prava, ako ih zemlja njihovog podrijetla nije spremna ili nije u mogućnosti zaštititi.

Odluku o potrebi odobrenja privremene zaštite osobama iz stavka 1. ovoga članka, kao i odluku o prestanku postojanja razloga za odobrenje privremene zaštite donosi Vlada Republike Hrvatske.

U odluci o potrebi odobrenja privremene zaštite određuje se skupina ljudi na koje će se privremena zaštita primjenjivati, datum od kojeg će se primjenjivati te broj osoba kojima će biti pružena privremena zaštita.

Odluka o potrebi odobrenja privremene zaštite donosi se uzimajući u obzir gospodarske i druge mogućnosti Republike Hrvatske, razloge nacionalne sigurnosti, očuvanja javnog reda i mira te relevantne informacije UNHCR-a, odnosno organizacija koje se bave zaštitom prava

izbjeglica.

Strancima iz stavka 1. ovoga članka, odobrit će se privremena zaštita pod uvjetom da su:
– prije nastanka stanja iz stavka 1. ovoga članka imali prebivalište ili boravište u toj zemlji te su zbog nastalog stanja neposredno došli u Republiku Hrvatsku,
– za vrijeme nastanka takvog stanja zakonito boravili u Republici Hrvatskoj, a po isteku zakonitog boravka povratak u zemlju podrijetla im je privremeno onemogućen.

Nadležnost za odobravanje i vrijeme trajanja privremene zaštite

Članak 84.

Privremenu zaštitu odobrava Ministarstvo na vrijeme od jedne godine.
Privremena zaštita može se produžavati na vrijeme od šest mjeseci ako postoje opravdani razlozi za njezino odobrenje, a ukupno može trajati najduže tri godine.

Razlozi uskraćivanja privremene zaštite

Članak 85.

Privremena zaštita neće se odobriti strancu ako:

1. nisu ispunjeni uvjeti iz članka 83. ovoga Zakona,
2. postoje razlozi navedeni u članku 6. i 8. ovoga Zakona,
3. mu je odobren azil, supsidijarna zaštita ili ima status priznat sukladno odredbama Zakona o strancima,
4. uživa zaštitu, ima državljanstvo ili regulirani boravak u trećoj državi.

Protiv negativnog rješenja stranac može izjaviti žalbu Povjerenstvu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

Rješenje o žalbi Povjerenstvo donosi u roku od 30 dana od dana zaprimanja žalbe.

Prestanak privremene zaštite

Članak 86.

Strancu prestaje privremena zaštita:

- protekom vremena na koje je odobrena,
- odlukom Vlade o prestanku postojanja razloga za odobrenje privremene zaštite.

Pravo na rad

Članak 90.

Stranac pod privremenom zaštitom ostvaruje pravo na rad sukladno odredbama zakona kojima se regulira rad stranaca u Republici Hrvatskoj.

Zdravstvena zaštita

Članak 91.

Zdravstvena zaštita stranca pod privremenom zaštitom uključuje hitnu medicinsku pomoć i prijeko potrebno liječenje bolesti, a za ranjive skupine i drugu neophodnu medicinsku pomoć.

Iskaznica stranca pod privremenom zaštitom

Članak 95.

Strancu kojem je odobrena privremena zaštita izdaje se iskaznica na vrijeme od godine dana i može se produžavati.